

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

25 maart 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de invulling van hooggekwalificeerde betrekkingen in de Vlaamse openbare instellingen, meer bepaald wat de aanwerving van een speciale adviseur voor de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij betreft

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de beoordeling van Vlaamse top-ambtenaren op hun vermogen om allochtonen aan te werven

Interpellatie van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, zoals opgenomen in het Vlaams regeerakkoord, na de gedeeltelijke schorsing van de nieuwe kieswetgeving door het Arbitragehof

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de besluitvorming in het Overlegcomité en de gevolgen ervan voor de rechtskracht van de genomen beslissingen

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de besluitvorming in het Overlegcomité en de gevolgen ervan voor de rechtskracht van de genomen beslissingen

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de budgettaire doorlichting van verkiezingsprogramma's, de gedragscode inzake externe communicatie van de Vlaamse ministers en het Belfortobservatorium

Vraag om uitleg van de heer Christian Verougstraete tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de sms-enquêtes van de Vlaamse overheid

Interpellatie van de heer Luc Van den Brande tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van de door de federale regering voorgestelde verklaring tot herziening van de Grondwet

Met redenen omklede motie

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 25 maart 2003

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.10 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de invulling van hooggekwalificeerde betrekkingen in de Vlaamse openbare instellingen, meer bepaald wat de aanwerving van een speciale adviseur voor de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij betreft

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwe tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de invulling van hooggekwalificeerde betrekkingen in de Vlaamse openbare instellingen, meer bepaald wat de aanwerving van een speciale adviseur voor de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij betreft.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op dinsdag 23 juli 2002 stelde de minister van Huisvesting de heer Deboeck voor aan de leden van de raad van bestuur en aan het personeel van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij als de nieuwe speciale adviseur.

Mijnheer de minister, ik interpelleer u hierover in hoofde van uw bevoegdheid inzake Ambtenarenzaken. Ik heb minister Gabriels ook al onderzocht. Over de procedure bestond enige onduidelijkheid op een aantal punten. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat dit moet gebeuren volgens de procedures van het stambesluit. Dit is ook in grote lijnen gebeurd.

Belangrijk is dat minister Gabriels me heeft gezegd dat er niets aan de hand is, dat ik de notulen van de

raad van bestuur van de VHM moest raadplegen en dan wel zou zien dat de aanstelling conform het stambesluit is gebeurd. Als minister van Ambtenarenzaken moet u erover waken dat dit correct wordt toegepast. Het stambesluit zegt over de aanwerving van dergelijke speciale adviseurs dat dit op de raad van bestuur moet komen op voordracht van de leidend ambtenaar, dat is de logica zelf.

Ik kon mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen en heb de notulen nummer 347 van 23 juli 2002 van de raad van bestuur van de VHM opgevraagd. Groot was mijn verwondering toen ik zag dat een dergelijk belangrijke aangelegenheid nergens als formeel agendapunt werd geagendeerd, maar behandeld werd onder het punt 'Allerlei'. Ik wil dit stukje even citeren om te laten aanvoelen dat dit niet helemaal correct is. Bij 'Allerlei' staat onder de subtitel 'Nieuwe leiding van de VHM' : 'De voorzitter licht de raad van bestuur in over de stand van zaken met betrekking tot de eerste werkzaamheden van de heer Koen Spitaels als administrateur-generaal, waarnemend. Minister Gabriels is de heer Peter Deboeck, speciaal adviseur, komen voorstellen aan de raad van bestuur. Hij deed eveneens de voorstelling van een uniek geïntegreerd financieringssysteem waarin IP en FBR vervat liggen. De raad van bestuur neemt akte en belast de diensten met het beleggen van twee buitengewone raadszittingen in de maand augustus.'

De speciaal adviseur werd dus voorgesteld door de minister. Ik vermoedde dat dit een vergissing was. Ik heb 11 jaar ervaring in raden van bestuur. Normaal gezien zijn dat agendapunten met groene nota's met de respectieve toelichtingen, een voorstel van beslissing en een financiële repercussie. U moet niet verwonderd zijn dat ik mij als parlementslid vragen stel over de financiële weerslag en de motivatie. Er is totaal geen motivatie. Dit was het enige dat we hebben teruggevonden in de notulen van de raad van bestuur.

Decaluwe

De heer Deboeck zou gedurende een jaar, te beginnen vanaf 23 juli 2002 de functie van speciaal adviseur vervullen bij de VHM. Het besluit van de Vlaamse regering van 30 juni 2000 houdende de regeling van de rechtspositie van het personeel van sommige VOI's, het zogenaamde stambesluit, bevat in deel XIV 'De rechtspositie van het contractuele personeelslid van sommige Vlaamse Openbare Instellingen' onder meer de bepalingen onder welke aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften kan worden voldaan, en op welke manier hooggekwalificeerde contractuele betrekkingen kunnen worden ingevuld.

Het artikel XIV 5bis bepaalt daarbij dat de bevoegde minister in overleg met de Vlaamse minister bevoegd voor Ambtenarenzaken het aantal, de duur en de soort betrekkingen waarin contractueel wordt voorzien voor de uitoefening van hooggekwalificeerde taken, vastlegt. Tevens wordt gesteld dat de aanwervingswijze en -voorwaarden voor deze betrekkingen en de soort arbeidsovereenkomst het voorwerp moeten uitmaken van overleg tussen de bevoegde minister, namelijk deze van Huisvesting, en de minister van Ambtenarenzaken.

Mijnheer de minister, ik heb in mijn interpellatie aan minister Gabriels ook een aantal vragen gesteld. Dit is allemaal gesneden brood voor een oppositielid dat dit dossier volgt. Men merkt automatisch op dat er iets fout is gelopen. In een persbericht van 31 mei van de minister en de Vlaamse regering stelde men dat het selectiebureau Hanssens en Partners de opdracht kreeg een geschikte kandidaat voor deze opdracht te selecteren uit eigen kandidaten en uit spontaan ingediende sollicitaties. Nadien werden er door de minister van Huisvesting wijzigingen aangebracht. Hij heeft dat toegegeven tijdens mijn interpellatie. Dat creëert achterdocht want aanvankelijk was meegedeeld dat de selectie door Hanssens en Partners zou gebeuren. Later zegde de minister dat men zich had vergist en dat dat niet de meest aangewezen weg was en men ook Jobpunt Vlaanderen moest inschakelen. Dit is gebeurd. De bevoegde minister werd zelfs bijgestaan door Jobpunt Vlaanderen. De voorzitter van de raad van bestuur, de heer De Ridder, heeft blijkbaar voor zijn beurt gesproken. Hij liet aan zijn medebestuurders weten dat de selectie via Hanssens en Partners zou gebeuren en dat hij al met een aantal personen had gesproken, ook met de minister van Huisvesting. Dit alles staat haaks op het stambesluit, waarin de procedure is opgenomen.

Het lijkt me een bizarre procedure. Eerst laat men Hanssens en Partners de selectie verzorgen. Daarna wordt aan de medewerkers gezegd dat er al een paar kandidaten zijn, waarna de procedure wordt ingetrokken en Jobpunt Vlaanderen wordt ingeschakeld. Als bij wonder worden dan dezelfde personen naar voren geschoven. Minister van Huisvesting Gabriels heeft tijdens het perscommuniqué voor zijn beurt gesproken. De aangewezen procedure werd immers niet gevolgd.

Mijnheer de minister, u weet ook dat, conform artikel XIV 9 van het stambesluit, de leidend ambtenaar en de betrokkenen hun handtekening hebben gezet. De leidend waarnemend ambtenaar trad op als rechtspersoon voor de VHM. Het contract werd door de minister van Huisvesting ondertekend. Dit betekent dat er drie contractanten zijn voor één overeenkomst. Ik heb hierover navraag gedaan. Dit blijkt een primeur te zijn voor Vlaanderen. Minister Gabriels heeft getekend, de leidend ambtenaar heeft getekend en de betrokkenen hebben eveneens getekend. Het zijn de VHM en de betrokkenen die betalen. Ik begrijp dan ook niet wat de minister van Huisvesting daarmee te maken heeft. Juristen zeggen me dat ze dit soort arbeidscontracten nog nooit hebben gezien.

Minister Gabriels heeft gezegd dat het contract door hem mee werd ondertekend om de voorwaarden die met u als minister van Ambtenarenzaken werden afgesproken, te bekrachtigen. Dat is een rare manier van werken. Ik veronderstel dat u hierover straks wel uitleg zult verstrekken.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat de aanwerving van de speciale adviseur van de VHM het voorwerp heeft uitgemaakt van overleg tussen u en de minister van Huisvesting? Hebt u, met andere woorden, uw instemming betuigd met alle modaliteiten betreffende deze aanwerving. Wat was de houding van Jobpunt Vlaanderen? Heeft de aanwerving het voorwerp uitgemaakt van overleg met de representatieve werknemersorganisaties in het sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap-Vlaams Gewest?

Over dit onderwerp heb ik minister Gabriels ook ondervraagd. Volgens hem was alles in orde en was er met de vakbonden gepraat. Ik heb ook contacten met de vakbonden. Zij hebben het resultaat eveneens in de kranten moeten lezen. Ze hebben vastgesteld dat de raad van bestuur daar akte van heeft genomen. Van overleg of van een informatieprocedure was er totaal geen sprake. Dit is heel wat anders dan hetgeen minister Gabriels heeft geantwoord.

Decaluwe

Kunt u nader verklaren hoe de term 'hooggekwalificeerd' in het stambesluit moet worden begrepen? Wat zijn de kwalificaties die vereist zijn om als hooggekwalificeerd in de zin van artikel XIV 5bis in aanmerking te komen? Door wie worden die kwalificaties bepaald? Ik heb hierover al schriftelijke vragen gesteld. Het enige dat me nog niet is gelukt, is inzage te krijgen in de documenten via het Rekenhof. Mijnheer de voorzitter, ik doe hier voor een beroep op u.

Mijnheer de minister, werden er bij andere VOI's 'speciale adviseurs' aangeworven volgens de procedure die werd aangewend voor de aanwerving van een speciale adviseur bij de VHM?

De voorzitter : Mijnheer Decaluwe, u hebt een beroep op mij gedaan om informatie te bekomen. U weet dat ik heb besloten om voor dit soort zaken een commissie ad hoc op te richten. U kunt de samenroeping ervan vragen via uw fractieleider.

Ondertussen heeft het Rekenhof me een brief gestuurd. U moet uitmaken of die instelling u alle informatie die u nodig acht, geeft. Indien dat het geval is, dan moet de commissie ad hoc niet worden bijeengeroepen. Ik zal dat trouwens enkel in uitzonderlijke omstandigheden doen.

Indien u meent dat de informatie onvoldoende is, kan dit gebeuren. Dit is ook zo afgesproken met uw fractieleider.

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, bij een interpellatie als deze, die over de bevoegdheid gaat van een collega-minister maar ook over zijn verklaringen, loop ik op eieren. Ik probeer dan ook zo zakelijk mogelijk te antwoorden, zonder me tot bijkomende beschouwingen te laten verleiden.

Ik heb inderdaad overleg gepleegd met de minister van Huisvesting over de aanwerving van de heer Deboeck als adviseur van de VHM. Dit overleg ging over de inhoudelijke voorwaarden voor de aanwerving, over de eigenlijke opdracht en over het loon. We trachten daarbij altijd een zekere reserve te bewaren, omdat de specifieke beloning voor specifieke opdrachten toch min of meer in verhouding moet staan met het loon van leidinggevende ambtenaren. Dat lukt evenwel niet altijd.

Ik heb mijn akkoord gegeven voor deze aanwerving. Jobpunt Vlaanderen heeft enkel de opdracht uitgevoerd die hem werd toegewezen.

De individuele dossiers zijn geen voorwerp van overleg in het sectorcomité XVIII.

In de toelichting bij artikel 2, paragraaf 1, van het APKB van 22 december 2002, wordt verduidelijkt wat wordt bedoeld met 'hooggekwalificeerd'. Dat is gekwalificeerd zijn voor : 'taken die een bijzondere kennis of ruime ervaring op hoog niveau vereisen'. Bij wijze van voorbeeld wordt verwezen naar de volgende categorieën van personeel : ICT-kaderpersoneel, management- en HRM-functies.

Het APKB zegt verder : 'De toevoeging van deze uitzonderingsgrond wordt derhalve verantwoord opdat de overheid een beroep zou kunnen doen op de in de maatschappij aanwezige kennis en bekwaamheid welke is vereist in een snel evoluerende, hoogontwikkelde en complexe samenleving teneinde een kwaliteitsvolle dienstverlening te kunnen blijven garanderen.' Voorwaar een diep filosofische zin. De definitie van het APKB wordt door ons gevolgd.

De bevoegdheid voor het vaststellen van het aantal, de duur en de soort betrekkingen die als hooggekwalificeerd worden aanzien, wordt uitgeoefend door de Vlaamse minister van Ambtenarenzaken, in overleg met de functioneel bevoegde Vlaamse minister. Die minister, die de verantwoordelijkheid heeft erop toe te zien dat een bepaalde functie goed wordt uitgeoefend, brengt de inhoudelijke en motiverende elementen aan zodat ik ze daaraan kan toetsen. Het is mijn opdracht na te gaan of de algemene definitie van hooggekwalificeerd inderdaad overeenstemt met de argumenten die door de functioneel bevoegde minister worden aangebracht. Verder ben ik bij de inhoud van de functie niet betrokken.

Bij andere VOI's werden er geen speciale adviseurs aangeworven volgens dezelfde procedure als bij de VHM. Deze aanwerving van speciale adviseur bij de VHM was de enige.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zakelijk antwoord. Zo hoort het in ambtenarenzaken.

Ik had niet de indruk dat minister Gabriëls ten volle begreep wat ik bedoelde. Er is sprake van een 'soort arbeidsovereenkomst'. Ik ben al maanden op

Decaluwe

zoek naar welke soort arbeidsovereenkomst dat is. Is het een dienstencontract, een arbeidscontract als werknemer of als consultant ? Om welk type gaat het, ongeacht het loon ?

Als dat type van arbeidscontract de basisovereenkomst is, wat zijn dan de specifieke aanvullende regelingen ? Dat is een onderdeel van het loon. Ik denk aan pc, gsm, fax, wagen, bureel thuis, representatiekosten en – ik durf het bijna niet zeggen – visakaarten. Werden die ook met u besproken, of is dat puur door de minister van Huisvesting in overleg met de VHM bepaald ?

Het stambesluit zegt over de speciale adviseur dat de raad van bestuur hem op voordracht van de leidinggevende ambtenaar aanwerft, volgens de modaliteiten overeengekomen in overleg tussen de ministers van Ambtenarenzaken en van Huisvesting. Voor u is dat gewoon een aanstelling, maar minister Gabriëls is de heer Deboeck aan de raad van bestuur komen voorstellen. Ik lees dat in het verslag. De raad van bestuur neemt daar akte van en belast de diensten met het beleggen van twee buitengewone vergaderingen. Dat is iets heel anders. Er is geen motivatie, en er zijn geen verwijzingen naar specifieke modaliteiten. Er is dus niet op een correcte manier beslist door de raad van bestuur. De procedure in de VHM, zoals in alle VOI's, is dat de leidinggevende ambtenaar dat doet na een bespreking in het directiecomité. Het directiecomité bestaat echter slechts uit één persoon, namelijk de leidinggevende ambtenaar. Het is dus niet rechtsgeldig samengesteld. Kan dat volgens de procedure ?

Mijnheer de minister, u zegt dat de term 'hooggekwalificeerd' interpreteerbaar is en dat de minister van Huisvesting dat moet specificeren. Daar heb ik geen problemen mee. Ik heb wel vernomen dat de Vlaamse regering kan beslissen om nieuwe voorzitters van de raad van bestuur, volgens de procedures van ambtenarenzaken, dezelfde speciale vergoedingen toe te kennen. Klopt dat ? Kan dat zomaar ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Het gaat om een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur voor bediende. Het contract loopt van 23 juli 2002 tot 30 juli 2003. De verantwoordelijkheid van de werknemer is daarin beschreven. 'Vanuit de missie en visie van de instelling, het opzetten, het uitwerken, het geven van een aanzet tot implementatie van financiële, administratieve en HRM-systemen. Hij rapporteert rechtstreeks aan de minister bevoegd voor Huisvesting en aan de raad van bestuur van wie hij de opdrachten krijgt. Hij werkt in deze samen met de waarnemend administrateur-generaal die de decretale bevoegdheden heeft. Hierbij wordt ook opgemerkt dat hij voor wat betreft de implementatie van de beslissing van de regering in het kader van beter bestuurlijk beleid van het domein ruimte, wonen, onroerend erfgoed, nauw zal samenwerken met de veranderingsmanager waarbij onder meer de voorgestelde en doorgevoerde reorganisatiemaatregelen in lijn zullen worden gebracht met de beslissing in het kader van beter bestuurlijk beleid'.

Hij krijgt een bonus van 10 percent van het jaarsalaris bij het bereiken van de doelstellingen, een hospitalisatieverzekering, een wagen, een aanvullende pensioenregeling ter waarde van 6 percent van het brutosalaris, office tools en een internetaansluiting.

Over de normale officiële voordracht, door de leidinggevende ambtenaar, van de ingevulde functie, wil ik geen uitspraken doen. Ik wil eerst laten onderzoeken of dit juridisch correct en conform de wetgeving is gebeurd. Ik heb daarbij de verantwoordelijkheid dat ik ervoor moet zorgen dat de ambtelijke regelgeving correct wordt toegepast. Maar zoals gezegd, ik zal dit laten onderzoeken.

Dan was er nog een vraag over de mogelijkheid om de voorzitters van de raad van bestuur een bijkomende vergoeding te geven. Dat lijkt me niet correct.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide, goede antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de beoordeling van Vlaamse topambtenaren op hun vermogen om allochtonen aan te werven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de beoordeling van Vlaamse topambtenaren op hun vermogen om allochtonen aan te werven.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland van Goethem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in een persbericht van 18 januari laatstleden las ik dat topambtenaren worden gestraft als ze geen allochtonen aantrekken. Welke definitie geeft u aan het woord 'allochtoon' ? De Vlaamse regering is blijkbaar tot de conclusie gekomen dat er in de Vlaamse overheid weinig of geen allochtonen aan het werk zijn. Als ik de jaarlijkse verslagen van de ministeriële kabinetten bekijk, valt het mij trouwens op hoe weinig allochtonen daar worden tewerkgesteld. Zou u misschien niet beter zelf het goede voorbeeld geven ?

Zowel u als minister Landuyt leggen er in datzelfde persbericht de nadruk op geen quota te willen vastleggen. In diezelfde periode was er sprake van om de aanwerving van jonge allochtonen in het kader van het Rosettaplan dubbel te laten aanrekenen. Dat heeft zelfs reactie opgeleverd vanuit vakbondskringen. Ik vraag me dan ook af of die reactie daarop niet de aanleiding was om er de nadruk op te leggen dat er geen quota werden opgelegd.

Mijnheer de minister, volgens mijn bescheiden mening omzeilt u hiermee een beetje uw verantwoordelijkheid. U schuift de verantwoordelijkheid door naar de topambtenaar. U zegt dat de topambtenaar het maar moet oplossen en ervoor moet zorgen dat hij genoeg allochtonen in dienst neemt. Ik vind dat toch een eigenaardig criterium ter evaluatie van een topambtenaar.

Het lijkt me logischer dat een ambtenaar wordt geëvalueerd volgens de efficiëntie van zijn dienst en de zuinigheid en correctheid waarmee hij omspringt met middelen, want het gaat tenslotte over belastingsgeld. Ook de klantvriendelijkheid van zijn dienst is belangrijk : een burger die zich tot een overheidsdienst richt, mag verwachten dat hij op

een degelijke, vriendelijke en efficiënte manier wordt ontvangen. Ook het voeren van een correct personeelsbeleid vind ik een belangrijk criterium. Zowel voor een privé-maatschappij als voor een overheidsdienst geldt namelijk dat de juiste man of vrouw op de juiste plaats moet zitten.

Ik vraag me toch af hoe ambtenaren op dit voorstel reageren. Ik zou u hierover dan ook graag de volgende vragen stellen, mijnheer de minister.

Waarom schuift u de verantwoordelijkheid door naar de ambtenaar ? Waarom zegt u niet dat het uw beslissing is en dat u oplegt dat het zo moet gebeuren ?

Kan het criterium 'aangeworven allochtonen' zo maar in de evaluatieprocedure worden ingeschreven ? Ik veronderstel dat die evaluatieprocedure reeds was vastgelegd en dat de ambtenaar wist waarvoor hij stond toen hij zijn job aanvaardde. Nu komt daar plots verandering in.

Werd hierover overleg gepleegd, zowel met de ambtenaren in kwestie als bijvoorbeeld met de vakbonden ? Vreest u niet dat dit beleid ertoe zou kunnen leiden dat de ambtenaar bij aanwervingen met de rug tegen de muur komt te staan en dus iemand aanwerft op basis van afkomst en niet op basis van bekwaamheden ?

Topambtenaren zullen bij hun evaluatie dus worden beoordeeld volgens het bijkomende criterium 'geëngageerde allochtonen'. Omdat u echter geen quota oplegt, hebben die ambtenaren geen ijkpunt. Ze hebben er geen idee van hoeveel allochtonen er moeten worden aangeworven. Ik verwacht dus van u, mijnheer de minister, dat u een richtlijn geeft, die niet alleen een kwantitatieve maar ook een kwalitatieve inhoud heeft.

Indien een ambtenaar er ondanks al zijn goede wil niet in slaagt om het door u bepaalde aantal allochtonen aan te werven, welke gevolgen zal dat dan hebben voor de verdere carrière van die ambtenaar ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik hoop dat de vraagsteller niet suggereert dat de klantvriendelijkheid en de degelijkheid van een dienst in gevaar komen door het in dienst nemen van allochtonen.

De heer Roland Van Goethem : Neen, ik gaf enkel een reeks van criteria die ik belangrijk vind voor een overheidsdienst, ongeacht wie er achter de balie zit.

Minister Paul Van Grembergen : Het is goed, waar de collega, dat u erkent dat het inbrengen van allochtonen in de overheid niet tot gevolg heeft dat de klantvriendelijkheid, de degelijkheid en de efficiëntie in gevaar komen. Als u zegt dat u dat niet vreest, dan zegt u dus eigenlijk dat er geen enkel probleem is en dat u het goed vindt dat ook uit de allochtone gemeenschap bekwame mensen worden aangenomen. Het blijft natuurlijk een vereiste dat wordt voldaan aan de bekwaamheidsvoorwaarden.

Een allochtoon is een persoon van niet-Europese afkomst die zich nog als allochtoon benoemt. Heel wat burgers van niet-Europese afkomst hebben de Belgische nationaliteit verworven. Sommigen daarvan beschouwen zichzelf nog als allochtoon en dragen die identiteit met zich mee. Anderen beschouwen zichzelf niet langer als allochtoon en hebben zich een Belgische identiteit aangemeten.

De Vlaamse regering besliste om de leidende ambtenaren in het jaar 2003 opnieuw een diversiteitsdoelstelling op te leggen. Die doelstelling werd in het verleden al opgelegd om ervoor te zorgen dat zowel mannen als vrouwen op alle niveaus op een normale manier verantwoordelijkheid kunnen opnemen in de ambtenarij. Daarnaast is ze ook reeds gebruikt om personen met een handicap voldoende kansen te bieden. De diversiteitsdoelstelling richt zich echter ook op de allochtone gemeenschap.

De leidende ambtenaren moeten voor elke doelgroep uit het gelijkekansenbeleid duidelijk maken welke beleidsinitiatieven ze wensen te realiseren. Die doelgroepen zijn mannen, vrouwen, allochtonen en personen met een handicap. Er werd aan de leidende ambtenaren gevraagd om extra aandacht te besteden aan de allochtonen.

De diversiteitsdoelstelling moet sterk worden geformuleerd en moet in het personeelsbeleid worden ingepast. Het gaat om een humanitair en humanistisch beleid, dat door een grote meerderheid in het Vlaams Parlement wordt gesteund.

Als gevolg van het principe van de responsabilisering, behoort het tot de bevoegdheid van de leidende ambtenaren om binnen de perken van hun personeelsplan en hun refertekrediet of dotatie, te beslissen over de aanwervingen. Wie het ambtenarenbeleid volgt, weet dat leidende ambtenaren steeds

meer bewust worden gemaakt, ook wanneer ze de behoeften van hun dienst moeten analyseren en moeten bepalen of er al dan niet personeel met bepaalde kwalificaties moet bijkomen. Alles blijft natuurlijk binnen de grenzen van de begrotingsmogelijkheden en de daarvoor gereserveerde kredieten.

Wie beweert dat ik als minister van Ambtenarenzaken niet zelf mijn verantwoordelijkheid opneem, handelt niet correct. Ik zorg er als lid van de Vlaamse regering voor dat alle leidende ambtenaren van de Vlaamse overheid initiatieven nemen in verband met het personeelsbeleid.

Via de diversiteitsdoelstelling krijgen de leidende ambtenaren de opdracht om in de context van het personeelsbeleid te werken aan het bereiken van een evenredige vertegenwoordiging van de drie doelgroepen binnen de Vlaamse overheidsadministratie. Het gaat hier om een verplichting die wordt opgelegd door het decreet van 8 mei 2002 waardoor de Vlaamse overheidsadministratie een voorbeeldfunctie kreeg toegewezen.

U vraagt of het criterium 'aangeworven allochtonen' zomaar in de evaluatieprocedure kan worden ingeschoven. Omdat de Vlaamse regering het bereiken van diversiteit in het personeelsbestand zo belangrijk vindt, wil ze het streven ernaar opleggen aan haar leidende ambtenaren. Door diversiteit als een generieke doelstelling op te leggen, worden de leidende ambtenaren inderdaad geëvalueerd op hun inspanningen in dat verband.

Er is uiteraard een verschil tussen de inspanningen die worden geleverd om een doel te bereiken, en het resultaat van die inspanningen. Een resultaatsverbintenis is hier niet aan de orde. Er is wel doelbewust gekozen om aandacht te besteden aan de allochtonen. Het gaat dus niet om een criterium dat zomaar wordt ingeschoven in de evaluatieprocedure, maar wel om het beoordelen van het algemene personeelsbeleid van de leidende ambtenaren in vergelijking met de doelstellingen van de Vlaamse regering.

Over de diversiteitsdoelstelling voor 2003 werd niet overlegd met de leidende ambtenaren. De doelstellingen van de vorige jaren blijven gehandhaafd, maar er wordt meer nadruk gelegd op de doelgroep van de allochtonen.

In het wervingsbeleid is er geen sprake van aanwervingen op basis van afkomst. Er is wel sprake van extra inspanningen om de allochtone doelgroep te bereiken. Het is de bedoeling om de allochtonen duidelijk te maken dat ook zij de kans

Van Grembergen

hebben om carrière te maken als Vlaamse ambtenaar. Mensen worden niet aangeworven omdat ze allochtoon zijn. De Vlaamse overheidsadministratie werft personeelsleden aan op basis van hun competentie. Afkomst, handicap of geslacht mogen daarbij geen rol spelen.

We stellen vast dat bepaalde groepen ondervertegenwoordigd zijn in de Vlaamse overheidsadministratie. De Vlaamse overheidsadministratie wil dan ook extra inspanningen leveren om deze groepen te bereiken via gerichte arbeidsmarktcommunicatie en om hen effectief gelijke kansen te bieden bij de selectieprocedures. Hierbij wordt onder andere gedacht aan aanpassingen voor personen met een handicap. Er zal ook worden nagegaan of de selectietesten niet cultureel bepaald zijn, enzovoort. Wanneer een mondelinge evaluatie of test wordt afgenomen, zou de culturele achtergrond mee in dat gesprek aan bod moeten komen. Dat gesprek kan dus niet alleen een gesprek zijn gebaseerd op onze culturele achtergrond, onze tradities en waarden. Het is duidelijk dat ook andere waarden daarin aan bod moeten komen.

Er wordt nergens gesteld dat de leidende ambtenaren op een criterium 'geëngageerde allochtonen' zullen worden beoordeeld, maar wel op de inspanningen die ze verrichten voor een divers personeelsbeleid. Het gaat hier om een middelenverbin-
tenis : leidende ambtenaren moeten meetbare initiatieven nemen om de instroom te verhogen. Evalueren op de verhoogde instroom zelf is op dit moment niet mogelijk omdat er nog geen waterdicht registratiesysteem voorhanden is. De trend inzake personeelsbeleid is het steeds meer kwantificeren van dit beleidsveld. Ook inzake het bereiken van de evenredige vertegenwoordiging zal dit het geval zijn.

Dan was er de vraag of ik aan de verschillende departementen richtlijnen heb gegeven. Welnu, de leidende ambtenaren kunnen zelf bepalen welke initiatieven ze wensen te nemen. Er is dus geen sprake van een wet van Meden en Perzen. Vanuit de dienst Emancipatiezaken werd wel een lijst met suggesties aan alle leidende ambtenaren overgemaakt, ter inspiratie doch geheel vrijblijvend, zodat ze de doelstelling voor hun entiteit scherp kunnen formuleren. De dienst Emancipatiezaken biedt ter zake ook ondersteuning aan. Zowel de diensten van de Vlaamse regering als de VOI's beschikken echter ook over competent personeel dat hen hierbij kan helpen.

De leidende ambtenaren worden voor al hun doelstellingen beoordeeld door een externe evaluator en de Vlaamse regering. Hierbij wordt rekening gehouden met de geleverde inspanningen voor het verhogen van de instroom van mensen uit de drie doelgroepen in het kader van de diversiteit. Zoals reeds gezegd, worden de leidende ambtenaren beoordeeld op de inspanningen die ze wensen te leveren voor een divers personeelsbeleid, veeleer dan op het aantal aanwezige allochtonen.

In mijn verantwoordelijkheid van minister van Ambtenarenzaken heb ik uiteraard zelf met heel wat leidende ambtenaren gesproken in het kader van hun planning en in het kader van de evaluatie. Dat is een normale zaak. Ik merk telkens met hoeveel enthousiasme onze leidende ambtenaren vinden dat er een poging moet worden ondernomen zonder dat dit in een cijfermatige invulling moet resulteren in de opdracht zelf.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Volgens mijn bescheiden mening noteer ik twee zeer belangrijke zaken. Ten eerste meen ik uit uw woorden te kunnen opmaken dat er geen positieve discriminatie zal plaatsvinden. Ten tweede is er het gegeven dat de aanwervingen van Vlaamse ambtenaren als hoofdcriterium hun bekwaamheid zullen behelzen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, zoals opgenomen in het Vlaams regeerakkoord, na de gedeeltelijke schorsing van de nieuwe kieswetgeving door het Arbitragehof

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Rompuy tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, zoals opgenomen in het Vlaams regeerakkoord, na de gedeeltelijke schorsing van de nieuwe kieswetgeving door het Arbitragehof.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, mijn interpellatie heeft betrekking op de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Op 26 februari heeft het Arbitragehof de hervorming van de kieswetgeving gedeeltelijk geschorst. De vraag is hoe de Vlaamse regering daar nu tegen aankijkt. Die splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is immers uitdrukkelijk opgenomen in het Vlaams regeerakkoord.

Mijnheer de minister-president, in uw Vlaams manifest van 28 mei 2002 hebt u de hervorming geprezen zoals die door het Arbitragehof is goedgekeurd. U vond dat een goede hervorming. U vond dat daar heel wat elementen positief aan waren. Hoe dan ook, uiteindelijk is deze regeling door het Arbitragehof geschorst.

Dan rijst uiteraard de volgende vraag. Wat is de Vlaamse regering daarmee in de toekomst van plan ? De heer Van den Brande zal straks een interpellatie houden over de verklaring tot herziening van de Grondwet. Als men het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde wil splitsen, dan zouden eigenlijk de artikelen 62 en 63 van de Grondwet in herziening moeten worden gesteld. Uit het arrest van het Arbitragehof blijkt immers dat er zich een grondwettelijk probleem voordoet om de splitsing door te kunnen voeren.

Rekening houdend met het hoofdstedelijk en tweetalig karakter van de hoofdstad is het noodzakelijk deze splitsing gepaard te doen gaan met maatregelen die de vertegenwoordiging op federaal vlak van de twee gemeenschappen vanuit de hoofdstad waarborgen. Er kan hierbij gedacht worden aan een structuur van poolvorming of gewaarborgde vertegenwoordiging, zoals dit sinds kort op gewestelijk niveau bestaat.

Aangezien een dergelijke structuur een nuancering zou betekenen van het stelsel van evenredige vertegenwoordiging, zoals dat momenteel grondwettelijk verplicht is bij de samenstelling van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, bestaat er aanleiding om de genoemde artikelen voor wijziging vatbaar te verklaren. Professor Senelle zegt dat ook. Hij stelt dat men artikel 63 van de Grondwet moet herzien om dit mogelijk te maken. We stellen echter vast dat in de verklaring tot herziening van de Grondwet dat artikel niet voor herziening vatbaar is verklaard.

U hebt dat punt aangehaald in het Vlaams regeerakkoord. U hebt eerst ingestemd met de regeling

van de kieskring Vlaams-Brabant die zeer nefast zou zijn want het zou ons twee zetels hebben gekost. Dat erkent nu iedereen. Men zegt nu dat men voor de splitsing is van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Ik zie federaal minister Vandenbroucke in Vlaams-Brabant rondlopen en ik ben verrast dat hij heel die problematiek nu ook ontdekt. Minister Vandenbroucke is de man van de splitsing van het kiesarrondissement geworden. Hij is nu ook tegen de concentratie van de nachtvluchten en voor een TGV in Zaventem. Het is onvoorstelbaar wat we de jongste dagen van hem mogen horen.

Mijnheer de minister-president, als de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, opgenomen in het regeerakkoord van 1999, zo belangrijk is, welke stappen zult u dan ondernemen om deze in de toekomst mogelijk te maken ? Nu worden in de Kamer en de Senaat artikelen in herziening gesteld, behalve de artikelen 62 en 63 die volgens het Arbitragehof en al wie ermee begaan is, onder meer de Raad van State, wel in herziening moeten worden gesteld, anders kan men het niet doorvoeren.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik wil me aansluiten met een enigszins andere benadering, maar met in essentie dezelfde bezorgdheid. We stellen vast dat na het arrest van het Arbitragehof alle partijen plots opnieuw grote voorstanders zijn van de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. De N-VA heeft al een voorstel neergelegd in de Kamer dat toelaat het Vlaams regeerakkoord nu uit te voeren en niet te wachten op een grondige grondwetswijziging. Ik herinner u eraan dat in het Vlaams regeerakkoord een bepaling is opgenomen waarbij de partijen die de Vlaamse regering vormen, zich er uitdrukkelijk toe verbinden om de verbintenissen van het Vlaams regeerakkoord te vertalen, samen met diezelfde partijen waarmee ze het federaal beleid voeren, naar het federaal beleid. We bevinden ons hiermee dus volledig op Vlaams niveau en zitten volledig in de uitvoering van het Vlaams regeerakkoord.

Ik moet niet ingaan op de redenen waarom het kiesarrondissement moet worden gesplitst. Ik verwijs voor de particulariteit al meteen naar de eerste voorstellen die werden neergelegd op 3 december 1971 over de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde door een aantal senatoren die behoorden tot de PVV, onder meer de

Loones

heren Bascour, Pede, Vanderpoorten, De Clercq, Boey, Daems, enzovoort. Dit is meer dan 30 jaar geleden. Er is een continue bezorgdheid, vertaald in het Vlaams regeerakkoord.

U zult begrijpen dat we zeer verontwaardigd waren dat sommigen dit in verklaringen zomaar naast zich neerlegden, omdat de huidige bedongen regeling op federaal niveau voldoende is. Ondertussen wil iedereen opnieuw het kiesarrondissement splitsen. Beter een late bekering dan geen bekering.

Is daar nu een grondwetwijziging voor nodig? Ongetwijfeld wel, indien men een pure splitsing wil doorvoeren waarbij de zetelverdeling niet is gewaarborgd. De remedie hiervoor is een horizontale splitsing waarbij men in twee kiesomschrijvingen voorziet, enerzijds Brussel-Halle-Vilvoorde-Leuven en anderzijds Brussel-Nijvel. Hiermee kan men tegemoetkomen aan zowel de opmerkingen van de Raad van State als deze van het Arbitragehof over een rekenkundig vaste verdeling van het aantal Nederlandstalige en Franstalige zetels.

Mijnheer de minister-president, wij willen dit niet uitstellen tot de federale overheid een akkoord zal bereiken. De Vlaamse regering moet nu haar verantwoordelijkheid nemen. Ze moet, zoals bedongen in het regeerakkoord, met de partijen die ook deel uitmaken van de federale regering, binnen deze regeerperiode – het zal niet meer voor de federale verkiezingen zijn – aandringen op een realisatie, ook zonder een opname van die betreffende artikelen in de verklaring tot grondwetsherziening.

Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Van Rompuy naar de houding van de Vlaamse regering. Uiteraard zal die houding van groot belang zijn bij het regeerakkoord dat tot stand zal komen na de volgende federale verkiezingen.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in het Vlaams regeerakkoord staat de optie ingeschreven om het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde horizontaal te splitsen. De term horizontaal is niet zonder betekenis. Ik breng nog even in herinnering dat de horizontale splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde opgenomen is onder de hervormingen waarvoor diepgaander overleg noodzakelijk is.

We gingen en gaan ervan uit dat dit een hervorming is die niet zonder slag of stoot zal kunnen worden gerealiseerd, maar waarbij eerst diepgaand overleg noodzakelijk is en waar de Franstaligen niet zomaar zullen of kunnen in toegeven. Dat wordt in deze assemblee nogal eens geminimaliseerd. U gaat er nogal gemakkelijk vanuit dat wij dit willen en dat het dan zo moet zijn. De Franstaligen moeten dan maar volgen. Tenzij u onderhandelingen afwijst, moet zoiets gebeuren door middel van overleg en onderhandelingen en veronderstelt een akkoord dat er twee partijen zijn.

In de vraag van de heer Van Rompuy staat dat de Franstaligen ertegen zijn en dat paars-groen het niet hard maakt onder Franstalige druk. Iets verder staat dat de splitsing, zoals de heer Van Rompuy en alle Vlaamse partijen die zien, veronderstelt dat we sluitende garanties hebben voor een gewaarborgde vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen. Die gewaarborgde vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen zullen we alleen maar krijgen als de Franstaligen daarmee akkoord gaan. Het is wel degelijk vereist dat de Franstaligen ook een stap zetten. Het volstaat niet dat wij willen dat de splitsing er komt en dat wij een gewaarborgde vertegenwoordiging willen, ook de Franstaligen moeten daarmee instemmen. Zo is het vroeger altijd geweest in elke fase van de staatshervorming en dat zal in de toekomst niet anders zijn. Daar staat men veelal niet bij stil.

Het is belangrijk in te gaan op wat in het Vlaams regeerakkoord werd vooropgesteld in verband met de term 'horizontale splitsing'. Een horizontale splitsing betekent dat de kandidaten zich op voorhand bekennen tot een taalgroep en dat de kiezers zich ook uitspreken voor een taalgroep. De regering voerde een splitsing door. Ik verwijs naar het akkoord dat er op een bepaald ogenblik is tussengekomen in verband met de hervorming van de kieswetgeving dat ruimer is vertaald en zich uitstrekte tot de hervorming van de Senaat, enzovoort. Daar stond de horizontale splitsing ingeschreven waarbij Nederlandstalige en Franstalige kiezers in het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde gescheiden werden. Daardoor werd er één Vlaams lijst gecreëerd met Brusselaars, kandidaten uit Halle-Vilvoorde en Leuvenaars. Er ontstond een Vlaams-Brabantse lijst zonder dat de Vlaamse Brusselaars aan hun lot werden overgelaten. Wel betrof de horizontale splitsing alleen de Vlaamse lijsten en niet de band tussen Brussel en Waals-Brabant. De band van Brussel met Vlaams-Brabant werd versterkt en deze met Waals-Brabant werd verzwakt.

Dewael

In die constellatie heb ik het akkoord verdedigd. Ik heb gezegd dat het niet de splitsing is van Brussel-Halle-Vilvoorde zoals die van oudsher door de Vlaamse partijen naar voren is geschoven, maar dat het een eerste stap is waardoor we effectief komen tot de kieskring Vlaams-Brabant. En ik wijs op het feit dat veel Brusselse Vlamingen in het verleden de splitsing Brussel-Halle-Vilvoorde geen goede zaak vonden omdat volgens hen dan de band met de Vlamingen werd doorgeknipt.

Mijnheer Loones, u ontkent dat. Dat is uw standpunt niet. Ik zeg dat dit een eerste stap was. Het akkoord was voor mij als een eerste fase verdedigbaar. Op die manier werd duidelijk gemaakt dat Vlaanderen, en meer bepaald de burgers van Vlaams-Brabant, de Vlaamse Brusselaar niet losliet. Die band werd verstrakt. (*Opmerkingen van de heer Jan Loones*)

Enerzijds werd de band aangehaald, anderzijds werd ze afgezwakt. Dat is de reden waarom in navolging van de Lambermontakkoorden in de politieke overeenkomst van 26 april 2002 en de wet van 13 december 2002 in grote mate tegemoet werd gekomen aan de definitie van horizontale splitsing.

Ik geef grif toe dat de toepassing onvolledig en onvoldoende was. Tijdens de vorige legislatuur werden de grondwetsartikelen die moeten worden aangepast om de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde door te voeren, niet voor herziening vatbaar verklaard. Ik erken dat in de lijst die nu voorligt, die artikelen daar evenmin deel van uitmaken.

Om 17 uur zullen premier Verhofstadt en de minister van Institutionele Hervormingen in de Kamer een toelichting geven bij het ontwerp van de lijst van artikelen die voor herziening vatbaar worden verklaard. We voeren hier nu een debat over een onderwerp dat nog in het federale parlement moet worden behandeld. Van de lijst van de regering maakt dat artikel in geen geval deel uit.

Ik wil niet vooruitlopen op het resultaat van de parlementaire bespreking. Het maakte geen deel uit van de lijst van voor herziening vatbare artikelen in de vorige legislatuur. Als de zaken niet veranderen, zal dit ook nu niet het geval zijn. Het Arbitragehof heeft die regeling geschorst. Daardoor is de voorgestelde oplossing niet meer haalbaar.

Ik blijf achter het standpunt staan dat het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde moet worden gesplitst. Ik herhaal dat dit pas kan gebeuren na het noodzakelijke overleg tussen de verschillende beleidsniveaus. Onze bevoegdheid terzake is echter nihil. Het is een zaak van de federale Kamer. We volgen hetzelfde pad als de vorige regering.

Ik wijs er wel op dat ondertussen de Lambermontakkoorden een feit zijn. Daarin staat ook een overeenkomst ingeschreven over de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Vanaf 2004 worden zes Brusselse leden van het Vlaams Parlement rechtstreeks verkozen.

Ook ik wens de krachten te verenigen. We hadden een eerste stap gezet. Uitgerekend op vraag van de N-VA en CD&V heeft het Arbitragehof deze regeling ongedaan gemaakt. Mijnheer Van Rompuy, u zei dat werd aangetoond dat door die regeling de Vlamingen twee zetels zouden verliezen. Ik ben het daarmee niet eens. Volgens onze berekeningen zouden de resultaten anders zijn. U gaat er steeds weer van uit dat de uitslag van 1999 zo maar kan worden doorgetrokken naar die van 2003, quod non.

De eerste stap was gezet. Het Arbitragehof heeft er voor gezorgd dat we weer op het startpunt staan. We moeten de krachten bundelen. Het artikel van de Grondwet dat moet worden aangepast, werd niet in het ontwerp van de regering opgenomen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, ik wens niet te discussiëren over het verleden. We kennen allemaal de verschillende standpunten. Door het artikel niet op te nemen in de lijst van te herziene artikelen, wordt de mogelijkheid in de toekomst gehypothekeerd.

Dit debat zal altijd moeilijk zijn. Zonder gewaarborgde vertegenwoordiging voor de Vlamingen kunnen we dat systeem niet verdedigen. Bij discussies over grondwetsherzieningen is er steeds een geheime agenda. Artikelen worden niet zo maar aangeduid. De Franstaligen zijn absoluut tegenstander van een splitsing. Door het artikel niet in de lijst op te nemen, zal de splitsing de volgende jaren waarschijnlijk niet worden doorgevoerd. We zullen daarop nog jaren moeten wachten.

Van Rompuy

Er is een hypocriet spelletje aan de gang. Minister Vandenbroucke geeft nu uitgebreide interviews over de splitsing, terwijl hij zelf voor zijn persoonlijke carrièreplanning een samenvoeging in Vlaams-Brabant verdedigde. Degenen die hierover berekeningen hebben gemaakt, zeggen met stelligheid dat we hierdoor twee zetels hadden verloren. Dit wordt trouwens bevestigd door de Leuvenaars. Het is dan ook goed dat we daar een stokje voor hebben gestoken.

Als het artikel niet wordt opgenomen in de lijst, dan kunnen we daar nog jaren over discussiëren. Uiteindelijk zal er niets van in huis komen omdat de Vlaamse wil duidelijk niet aanwezig is.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister-president, wij zijn uiteraard gelukkig met de verbreking van dat onderdeel van de kieswetgeving. Daardoor wordt de splitsing van het kiesarrondissement op de agenda geplaatst.

Zelfs als het artikel niet in de lijst wordt opgenomen, ontslaat dit ons niet van de plicht het Vlaams regeerakkoord uit te voeren. De horizontale splitsing van het kiesarrondissement – Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven voor wat de Vlaamse kieskring betreft en Brussel en Nijvel voor wat de Waalse kieskring betreft – heeft als voordeel dat de band tussen Vlaanderen en Brussel behouden blijft. Een ander groot voordeel is dat we grondwettelijk aan alle vereisten voldoen.

In ons voorstel hebben we een berekening gemaakt van het aantal inwoners en de verdeling van de zetels. Op die manier hebben we wel degelijk een gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen.

Ook al kunnen we de Vlaamse regering verwijten dat ze te weinig druk heeft uitgeoefend op de federale overheid en ook al worden artikel 62 en 63 niet in de lijst opgenomen, dan nog blijft het regeerakkoord uitvoerbaar.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, de regeling die werd opgenomen in de wet van december van vorig jaar zou een eerste stap zijn geweest. Dit wordt betwist. Er worden

daaraan een aantal electorale berekeningen vastgeknoopt. Ik wijs die van de hand.

Het was voor de Brusselse Vlamingen heel belangrijk om daadwerkelijk te worden opgenomen in een kieskring Vlaams-Brabant. Heel wat vertegenwoordigers van de Brusselse Vlamingen hebben zich verzet tegen een splitsing zonder meer van het kiesarrondissement. Dit kon enkel als hieraan een positieve discriminatie werd gekoppeld waarbij, ongeacht de verkiezingsresultaten in Brussel, de Vlamingen van een aantal mandaten verzekerd werden. Om die te bekomen, is er een akkoord nodig met de Franstaligen.

Mijnheer Loones, u werpt zich steeds op als een republikein. Ik heb respect voor die houding. Als een eenzijdige stap wordt uitgesloten en er wordt gekozen voor onderhandelingen, dan moet men trachten de andere partij zo ver te krijgen dat ze, niettegenstaande de verkiezingsuitslagen, toch toelaat dat Vlamingen gegarandeerd een aantal mandaten krijgen toegewezen.

Mijnheer Loones, uw antwoord is dat ze dat maar moeten doen, omdat het het resultaat is van een onderhandeling. Als er een politieke wil voor is bij de Vlamingen, dan gebeurt het. U hebt een verlanglijstje met honderd punten, en u denkt ze ook alle honderd te realiseren, als u maar voldoende politieke wil aan de dag legt. Uw tegenstrever heeft geen punten, en zal dus wel met alles akkoord gaan.

Dat soort simplisme dat de debatten hier soms kenmerkt, wijs ik van de hand. Uit het lijstje van artkelen dat nu wel voor herziening vatbaar is, zal blijken dat men heel ver is kunnen gaan, maar dat betekent niet dat we alles zullen kunnen realiseren wat de Vlaamse partijen vooropstellen.

U zegt uit te gaan van het Vlaams regeerakkoord en vindt dat de Vlaamse partijen in de federale regering en het federaal parlement dezelfde taal moeten spreken als in het Vlaams Parlement. De Vlaamse partijen hebben zich in de federale regering en in het federaal parlement wel degelijk ingezet om die dingen te realiseren, maar ze kunnen niet eenzijdig worden opgelegd. Als de Vlaamse partijen amendementen indienen, dan moet er nog altijd een meerderheid worden gevonden, en moeten we nog altijd de Franstaligen kunnen overtuigen.

Het is belangrijk dat we een inspanning doen, maar ik kan niet op het resultaat vooruitlopen. Het parlement is nog niet ontbonden. De regering zal de

Dewael

Kamer confronteren met het ontwerp. In de komende dagen kunnen de Vlaamse partijen er nog voor ijveren het grondwetsartikel in kwestie voor herziening vatbaar te verklaren. Ik neem me voor dat te doen, en ik neem aan dat er in de Kamer en de Senaat amendementen in die zin zullen worden ingediend.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik heb het voorstel van de N-VA over de horizontale splitsing niet gelezen, maar als ik de uitleg hier goed heb begrepen, dan komen hun voorstellen aan Vlaamse kant overeen met het gedeelte van de kieswetgeving dat geschorst is.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Dat is zo aan beide kanten. Ik heb de indruk dat ik verkeerd begrepen wordt, en dat de minister-president zijn eigen regeerakkoord niet volgt. Dit is juist het verschil tussen de horizontale en de verticale splitsing. Ook wij verzetten ons tegen een afzondering van Brussel in een kiesarrondissement, afgesloten van zowel Vlaams- als Waals-Brabant. Dat is niet wat we willen.

We willen een horizontale splitsing. Dat is toch bekend ? Het was de basis van heel de onderhandeling, en precies daardoor kon dit worden opgenomen in het regeerakkoord zonder dat er een wijziging van dat artikel van de grondwet was gepland. Uiteraard hebben wij daar wat meer over gedebatteerd. Er was altijd een spanning tussen die van Vlaams-Brabant en de Brusselse Vlamingen in onze gelederen. Het waren heroïsche discussies.

De horizontale splitsing is inderdaad mogelijk, terwijl tegelijk kan worden voldaan aan de opmerkingen van de Raad van State bij de kieswetgeving, en aan de redenen die het Arbitragehof nu heeft gevonden voor de verbreking van dat gedeelte van de kieswetgeving. In de kieskring Vlaams-Brabant zijn er 185.962 inwoners in Brussel-Hoofdstad, 562.503 in het arrondissement Halle-Vilvoorde, en 458.871 in het arrondissement Leuven, samen 1.207.336 inwoners. Zo kan dat worden uitgewerkt. Hetzelfde geldt voor Waals-Brabant, met 1.141.810 inwoners, waarbij er meteen een vaste zetelverdeling is van 17 tegen 17. Er gaat één zetel verloren, louter door een verlies van inwoners.

Als er aandacht voor is, kan die horizontale splitsing dus nu worden doorgevoerd, en kan daarbij worden voldaan aan de grondwettelijke regels. Ik vraag daarvoor, trouwens in uitvoering van het Vlaams regeerakkoord, een verdere inzet van onze Vlaamse regeringspartijen.

Mijnheer de minister-president, u verwijt me een simplistische redenering. Wij nemen echter een andere houding aan. (*Opmerkingen van minister-president Patrick Dewael*)

Ik wil nog een stap verder gaan. Als u een lijstje hebt met honderd punten, zal ik er nog twintig aan toevoegen. Met uw honderd zal ik het wellicht niet eens zijn. Ik vraag dat u de consensus onder de Vlaamse partijen, die in het Vlaams regeerakkoord is opgenomen en die u in uw regeringsverklaring hebt uitgesproken, consequent verdedigt. U kunt niet met verklaringen komen, zoals na de vorige kieswet, dat 'deze regeling ons volledig gelukkig stemt', terwijl die regeling volledig in strijd was met het Vlaams regeerakkoord.

Ik kan ook de bal terugspelen. Met een houding dat we het niet kunnen halen als de Franstaligen het niet zien zitten, hadden we al heel veel punten niet gehaald. Als echter de Vlaamse partijen eendrachtig voet bij stuk houden, dan komt het er wel van. Zo simpel is het, maar de ene partij is daarin wat consequenter dan de andere.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de besluitvorming in het Overlegcomité en de gevolgen ervan voor de rechtskracht van de genomen beslissingen

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de besluitvorming in het Overlegcomité en de gevolgen ervan voor de rechtskracht van de genomen beslissingen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heren Loones en Van Rompuy tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de besluitvorming in het Overlegcomité en de gevolgen ervan voor de rechtskracht van de genomen beslissingen.

Voorzitter

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, mijn vraag is ingegeven door de gebeurtenissen omtrent de goedkeuring van de notulen van de voorbije vergaderingen van het Overlegcomité, en in het bijzonder door een artikel daarover in de Financieel Economische Tijd van 20 februari, waarin de vinger op de wonde wordt gelegd.

Het is me niet heel duidelijk hoever het daar intussen mee staat. Er is door de diensten, na de nieuwe beslissingen van het Uitgebreid Bureau over het bekendmaken van beslissingen van het Overlegcomité, mondeling meegedeeld dat er intussen een goedkeuring zou zijn van de notulen van de laatste vier vergaderingen van het Overlegcomité, namelijk van 14 februari, 24 januari, 9 januari en 20 december. Ze zouden op 28 februari zijn goedgekeurd.

Tijdens een vergadering van het Overlegcomité ging een heikel punt over de nieuwe verdeling van de zogenaamde Elia-gelden over de gemeenten en de compensatie van het verlies van dividenden uit de energiecontracten. In antwoord op een interpellatie daarover zei minister Van Grembergen op 18 maart, dus duidelijk na die bewuste vergadering van het Overlegcomité van 28 februari, nog steeds – ik citeer – : 'Van de vier voorbije vergaderingen van het Overlegcomité zijn de notulen trouwens nog niet definitief goedgekeurd. Eén van de oorzaken daarvan is dat het overleg over de nachtvluchten een akkoord heeft opgeleverd dat nu door minister Durant opnieuw op de helling wordt gezet. Dat zal worden genotuleerd met een goedkeuring van notulering, maar die goedkeuring komt er maar niet.' Enzovoort. Zo ontstaat er een domino-effect.

Mijnheer de minister-president, de materies waarover het gaat, zijn uiteraard heel belangrijk. Ik overloop ze kort. Het gaat om het aftrekbaar maken van de milieuheffingen, het geschil tussen Aquafin en de BTW-administratie, de definitieve vaststelling van de nationale rekeningen, nieuwe stappen in de fiscale autonomie, de terugvordering van Beaulieu, de mesttransporten van Vlaanderen naar Wallonië, en het dossier van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel.

Dat laatste is werkelijk hilarisch. We herinneren ons nog hoe minister Gabriëls op de tribune stond te zwaaien met notulen van een vergadering van

het Overlegcomité, die achteraf niet goedgekeurd bleken te zijn en betwist zouden worden door de Waalse minister-president.

Verder ging het ook over de dossiers van de verdeling van de radiofrequenties, de nachtvluchten vanop Zaventem, de waterrellende, de wereldtentoonstelling in Japan in 2005, de illegale adviesraad voor de Franstaligen. Ik kan er nog de Elia-gelden, waar de interpellatie van 18 maart over ging, aan toevoegen.

Dat is niet niks. Die vergaderingen zijn zowat de hoogmissen van de besluitvorming in het Belgisch federaal stelsel geworden. Als we daar al niet meer zeker kunnen zijn dat iets precies wordt genotuleerd en ook wordt goedgekeurd, en als betwistingen zelfs daar niet uitgesloten zijn, dan staan we ver van een goed bestuur. Minister Van Grembergen wees daar in zijn antwoord op die interpellatie ook op, in de sterke bewoordingen die hem bij de behandeling van zo'n dossiers eigen zijn.

Ik had hierover een interpellatieverzoek ingediend, maar het is een vraag om uitleg geworden. Niettemin is het belangrijk dat er een duidelijk antwoord komt over de toekomst van het Overlegcomité, als we al niet meer zeker zijn van de juridische uitvoerbaarheid van de akkoorden. Wat is uw visie op de samenwerking binnen het Overlegcomité ? Er wordt dikwijls verwezen naar betere communautaire verhoudingen, maar die periode is blijkbaar voorbij. Zijn de notulen ondertussen goedgekeurd ? Zijn er interpretatieverschillen ? Wat kan de Vlaamse regering doen om het systeem beter te doen werken ?

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, in de notulen van het Overlegcomité van vrijdag 14 februari 2003 lees ik 'goedkeuring van de notulen van de vergaderingen van 29 november 2002, 20 december 2002, 9 januari 2003, 24 januari 2003, notificatie : de goedkeuring van de notulen wordt verdaagd'. Er zou op 14 maart opnieuw een Overlegcomité zijn bijeengekomen om te discussiëren over verschillende punten. Op 22 maart 2003 verspreidde minister Van Mechelen een persmededeling dat het BTW-tarief voor de afvalzuivering opnieuw op het Overlegcomité zal komen. Al 2 jaar wordt ons daarover vanalles verteld. Dan is er nog de soap over de nachtvluchten. In de notulen staat steeds dat het akkoord wordt uitgevoerd. Dat gebeurt echter niet. Dat is dan de modelstaat in werking !

Van Rompuy

Ik hoor premier Verhofstadt zowat elke morgen zeggen dat op 4 jaar tijd niet alles kan worden rechtgetrokken wat de voorbije 50 jaar is scheefgegroeid. Ik neem dat aan, maar onduidelijkheid is troef.

Mijnheer de minister-president, kunt u me zeggen wat er op 14 maart is beslist op het Overlegcomité ? Ik lees dat het dossier van de Beaulieugelden opnieuw op tafel is gekomen. De Waalse regering en Franse gemeenschapsregering hebben bijkomend overleg gevraagd over de besteding van de 40 miljoen staatssteun. Ik dacht dat dat allemaal al was geregeld. Minister Van Mechelen heeft tijdens de begrotingsbespreking gezegd dat daarover geen discussie mogelijk was.

Mijnheer de minister-president, zijn de notulen of delen ervan ondertussen goedgekeurd ? Is de modelstaat echt in werking of moeten we de meerderheid nog 4 jaar de kans geven om dat in orde te brengen ?

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, of de modelstaat in werking is, zullen we op 18 mei van de burger horen. Ik beperk me tot de vragen over het Overlegcomité. Ik wil mijn antwoord opdelen in drie stukken. Er was een eerste vraag over hoe het Vlaams Parlement in kennis wordt gesteld van de beslissingen van het Overlegcomité. Een tweede vraag ging over het juridische statuut. Daar wordt dikwijls over gepraat tijdens debatten in dit parlement. Een derde vraag ging over wat er is beslist op de Overlegcomités van 29 november 2002, 20 december 2002, 9 januari 2003 en 24 januari 2003.

Met betrekking tot de vraag welke documenten aan het Vlaams Parlement worden bezorgd, heb ik op 16 oktober in een brief aan de voorzitter van dit parlement, onder meer toelichting gegeven over het ambtelijke samenwerkingsprotocol tussen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Parlement. De agenda's, de goedgekeurde notulen en de nota's van het Overlegcomité waarvan de bespreking binnen het comité is afgerond, worden door de kanselarij naar de secretaris-generaal van het Vlaams Parlement gestuurd. Op 13 maart jongstleden zijn de documenten van de vergaderingen van het Overlegcomité van 29 november 2002, van 9 en 24 januari 2003 en van 14 en 28 februari 2003 aan de secretaris-generaal van het parlement overgemaakt. Op die manier is het par-

lementaire controlerecht gegarandeerd. Eventuele suggesties over een verbetering van die werkmethode zijn welkom.

Inzake de rechtskracht en draagwijdte van beslissingen van het Overlegcomité, wil ik even ingaan op het onderscheid tussen bevoegdheids- en belangenconflicten. Bevoegdheidsconflicten zijn geen politieke betwistingen in de strikte zin van het woord, maar juridische betwistingen die voortvloeien uit meningsverschillen over de bevoegdheidsverdeling tussen staat en deelstaten. Inzake het voorkomen van bevoegdheidsconflicten heeft de grondwetgever via artikel 141 de gewone wetgever opgedragen om daarvoor in een procedure te voorzien. Die taak is toevertrouwd aan de Raad van State, meer bepaald aan de afdeling Wetgeving. De Raad van State onderzoekt altijd of de bevoegdheid van de initiatiefnemende overheid in het licht van de bevoegdheidsverdeling effectief klopt. Oordeelt de afdeling Wetgeving dat een voorontwerp of voorstel die bevoegdheid te buiten gaat, dan wordt het voorontwerp of voorstel doorgestuurd naar het Overlegcomité. Dat brengt dan bij consensus een gemotiveerd advies uit. Het beslechten van de bevoegdheidsconflicten is dan weer het curatieve aspect, en is een zaak van het Arbitragehof.

Bij belangenconflicten komt de politiek om de hoek kijken. Die worden niet opgelost via justitiële weg, maar via politieke dialoog. Het Overlegcomité is tweevoudig paritair samengesteld : enerzijds volgens taalpariteit, maar anderzijds volgens een gelijk aantal leden van de federale regering en de deelstaatregeringen. Belangrijk is dat er beslist wordt bij consensus. Er moet dus worden gepraat zonder ervan uit te gaan dat het eigen standpunt het absoluut beste is. Zo werkt dat niet. Er moet worden geluisterd in een sfeer van wederzijds respect. Beslissingen zijn ook niet afdwingbaar in rechte. Daarmee wil ik duidelijk maken wat de eventuele gevolgen kunnen zijn van de niet-goedkeuring van de notulen van het Overlegcomité, en meer in het algemeen wat de draagwijdte van de beslissingen is. Ze hebben politieke consequenties, maar geen juridische.

Welke dossiers werden geagendeerd ? Op een bepaald ogenblik was er een inflatie van het agenderen van dossiers bij het Overlegcomité langs beide zijden van de taalgrens. Ik heb ook nooit beweerd dat wederzijds respect en het nastreven van een goede communautaire verstandhouding, garant staan voor een steeds vlekkeloze afhandeling van dossiers. Het dossier van de nachtvluchten bijvoorbeeld heeft op een bepaald moment inderdaad geleid tot een vertroebeling van het klimaat.

Dewael

Er werden op 28 februari jongstleden dus wel degelijk verslagen goedgekeurd, meer bepaald die van de vergaderingen van 29 november en 20 december 2002, 9 en 24 januari en 14 februari 2003. Al die verslagen werden goedgekeurd, met uitzondering van punt 8 van het Overlegcomité van 20 december 2002, dat heel specifiek handelt over het conflict inzake onderwijs tussen de RSZ, de federale staat en de Franse Gemeenschap.

De heer Eric Van Rompuy : U zegt wel dat die notulen werden goedgekeurd, maar op welke datum gebeurde dat ?

Minister-president Patrick Dewael : Dat gebeurde op 28 februari 2003. Daarover heb ik trouwens via mevrouw Mortelmans een schrijven gericht aan de secretaris-generaal van het Vlaams Parlement op 13 maart 2003.

Voor dat geschilpunt over onderwijs werd een werkgroep opgericht. Daarvan moet nog een laatste verificatie gebeuren. Door de bevestiging van de goedkeuring van de notulen van die vijf Overlegcomités, zijn volgens mij zowel de vragen van de heer Loones als die van de heer Van Rompuy beantwoord.

Het zou ons te ver leiden om op al die verschillende agendapunten in te gaan. Ik wil die agendapunten wel even opsommen, maar als hierover vragen bestaan, kunnen die het best worden beantwoord door de bevoegde collega-ministers. Zij volgen al die punten trouwens ook op om indien nodig uitleg te verschaffen aan het parlement.

Het gaat om de volgende agendapunten : de vaststelling van de nationale rekeningen, de BTW-betwisting Aquafin, het Beaulieu dossier, de interpretatie van het samenwerkingsakkoord over het Agentschap voor de Buitenlandse Handel, de aftrekbaarheid van de milieuheffingen in de vennootschapsbelasting, de radiofrequentieplannen in de FM-band, het samenwerkingsakkoord voor een globaal en geïntegreerd drugsbeleid, de adviesraad voor de Franstaligen in de Vlaamse Rand, de wereldtentoonstelling in Japan in 2005, de waterproblematiek en de nachtvluchten. Over al die zaken hebben wij het gehad en daarvan bestaat dus nu een notulering.

De heer Jan Loones : Bedankt voor uw antwoord, mijnheer de minister, en bedankt voor de antwoorden op de vragen die wel in de schriftelijke versie van mijn interpellatieverzoek stonden maar van-

daag niet aan bod kwamen in mijn verkorte vraag om uitleg.

Wat de notulering betreft, ben ik toch wel een beetje verbaasd. We hebben op 14 maart 2003 inderdaad een schrijven gekregen van het secretariaat-generaal met melding van een aantal goedgekeurde notulen, maar de eigenlijke goedkeuring was er niet bijgevoegd. Er bestond dus nog onzekerheid over wat er nu precies werd goedgekeurd.

Ik ging voort op de uitspraken van minister Van Grembergen op 18 maart 2003, in verband met een vraag over een kwestie die aan bod kwam op het Overlegcomité, met name de Eliamiddelen. U zegt nu dat die notulen reeds werden goedgekeurd op 28 februari 2003. Ik herhaal nogmaals wat minister Van Grembergen zei op 18 maart 2003 : 'De notulen worden gemaakt maar ze worden op het volgend overleg niet altijd goedgekeurd. Van de vier voorbije vergaderingen zijn de notulen trouwens nog niet definitief goedgekeurd'. Ik neem er nu dus akte van dat dit wel zou zijn gebeurd, tenzij er hierover nog dubbelzinnigheden bestaan. De kwestie is toch op zijn minst verwarrend.

Minister-president Patrick Dewael : Als er een misvatting bestaat wat minister Van Grembergen betreft, is dat omdat het eerste agendapunt op de vergadering van 28 februari 2003 effectief bestond uit de goedkeuring van al die notulen. Dit punt maakt dus het voorwerp uit van de notulen die uiteraard effectief moeten worden goedgekeurd op de eerstvolgende vergadering.

Aangezien er dus discussie bestond over de draagwijdte van sommige beslissingen, heeft men dat agendapunt ingeschreven op het Overlegcomité. We hebben daarover gediscussieerd en uiteindelijk zijn we het eens geworden over de notulering van 29 november 2002, 20 december 2002, 9 januari 2003, 24 januari 2003 en 14 februari 2003. Dat gebeurde op 28 februari 2003. De volgende vergadering van het Overlegcomité begint dan uiteraard met de goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering. Daardoor zal waarschijnlijk die misvatting zijn ontstaan.

De heer Jan Loones : Ik noteer met plezier uw elegante manier om dit probleem op te lossen. We hebben dus eigenlijk notulen die zijn goedgekeurd onder voorbehoud van goedkeuring van de goedkeuring. Op die manier ontstaat er een soort domino-effect, waardoor we nog lang bezig kunnen blijven. In het belang van een goed controlerecht van de parlementsleden, denk ik dat we toch eens zullen moeten nagaan hoe we die procedure nog dui-

Loones

delijker en eenvoudiger kunnen maken. Het gaat niet om faits divers : op het Overlegcomité worden de belangrijkste dossiers besproken. We moeten dus duidelijk kunnen nagaan wat daar wordt besproken.

De voorzitter : U kunt alle ingekomen stukken komen inkijken, dat is geen enkel probleem.

Onlangs heb ik wel aan alle leden de brief van de minister-president doorgestuurd over een discussie in het parlement waarover geen akkoord werd bereikt. Ik deed dat enkel om nog eens de aandacht te vestigen op dit punt, waarover in de plenaire vergadering een discussie was ontstaan. In feite hoef ik dat echter niet te doen, want ik kan niet voor alles nagaan of hierover al dan niet discussie is ontstaan in de commissies.

Volgens de geëigende formule kunnen alle ingekomen stukken dus worden ingekeken door elk lid van het parlement.

De heer Jan Loones : Ten gronde blijft natuurlijk onze kritiek bestaan over het mank lopen van het hele overlegsysteem binnen die interministeriële conferenties, maar die kritiek gaat natuurlijk samen met onze kritiek op het werken van de hele zogenaamde 'modelstaat België'.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de budgettaire doorlichting van verkiezingsprogramma's, de gedragscode inzake externe communicatie van de Vlaamse ministers en het Belfortobservatorium

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Roo tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de budgettaire doorlichting van verkiezingsprogramma's, de gedragscode inzake externe communicatie van de Vlaamse ministers en het Belfortobservatorium.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in januari 2003 stelde men in de Kamer van Volksvertegenwoordigers voor om de federale verkiezingsprogramma's te laten doorlichten door het Planbureau. Dit basisidee werd overgenomen van een methode die blijkbaar in Nederland bestond maar daar de laatste tijd niet meer werd toegepast. Het Centraal Planbureau heeft moeten zeggen dat het te weinig tijd had. Op zich is dat volgens mij toch een heel goed idee omdat men er dan mag van uitgaan dat ernstige politici die zich aanbieden aan het kiezerskorps, ook eerlijk zijn ten opzichte van de kiezers. Politici mogen met andere woorden geen beloftes doen die niet kunnen worden ingelost, geen cadeaus beloven die iemand anders zal moeten betalen, geen verlaging van de belasting beloven om die dan via andere heffingen te compenseren, enzovoort.

Het is een goed basisidee. De eerste reacties waren ook positief. Nadien kwam men echter met argumenten op de proppen om dat niet te laten doorgaan : we kunnen dat niet doen, dat werkt niet, we hebben daar te weinig tijd voor, enzovoort.

Naast budgettaire effecten kunnen in een doorlichting tevens de macro-economische gevolgen voor economische groei en werkgelegenheid en de kwalitatieve aspecten worden onderzocht. Tevens kunnen zaken als de gevolgen voor het milieu en de kwaliteit van het leven in rekening worden gebracht.

De meeste Vlaamse partijen gingen principieel akkoord met een doorlichting van hun verkiezingsprogramma, maar voerden wel praktische bezwaren aan om die nog niet te moeten ondergaan. Er zou onder andere tijdgebrek zijn. Ik breng daar begrip voor op. Er werd ook gezegd dat de doorlichting zou moeten gebeuren door een geschikte instelling en dat er omwille van de federale verkiezingen te weinig tijd is om grondig tewerk te gaan.

De Vlaamse verkiezingen zijn nog 1 jaar van ons verwijderd. In het licht van alle beloftes die naar aanleiding van die verkiezingen zullen worden gedaan, kunnen we misschien werk maken van een doorlichtingsregeling. Er is nu immers nog voldoende tijd om initiatieven in dat verband te nemen.

De Roo

Naar aanleiding van de nakende federale verkiezingen is er nog de problematiek van de deontologische gedragscode van de Vlaamse ministers. Ik heb mijn vraag om uitleg opgesteld op 4 maart 2003, enkele dagen voordat ik via de pers vernam dat de Vlaamse regering daarover een standpunt had ingenomen. In het verleden zijn er al incidenten geweest in verband met die deontologische code, maar die wil ik niet opnieuw in herinnering brengen.

Mijnheer de minister-president, u hebt inderdaad aangekondigd dat de Vlaamse ministers zich tijdens de sperperiode voor de verkiezingen aan een gedragscode voor externe communicatie moeten houden. Tot mijn genoegen heeft de voorzitter van het Vlaams Parlement dat ook gezegd. De voorzitters van de andere assemblees van ons land hebben een gelijkaardige wens geuit.

Het gaat volgens mij over een goede, verregaande en duidelijke gedragscode. Er leeft nog wel wat onduidelijkheid over de concrete invulling en de afdwingbaarheid ervan. Wanneer iemand zich niet aan die code houdt, kan daar slechts een moreel oordeel over worden geveld. Dat is toch duidelijk een gebrek.

Mijnheer de minister-president, ik heb nog enkele bedenkingen in het licht van het Nederlandse idee van het Belfortobservatorium, dat zou moeten nagaan of de financiële impact van nieuwe maatregelen voor gemeenten en provincies te verantwoorden is. Ik verwijs in dit verband naar een uitspraak die u deed op 28 juni 2001. In de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting zei u toen dat u het Belfortobservatorium binnen de Hoge Raad voor Financiën een bijzonder goed idee vond. Het voorstel was gelanceerd door toenmalig minister Sauwens.

Dat brengt ons bij het gemeentelijk effectenrapport, een concept dat tijdens deze legislatuur werd geïntroduceerd. Ik zal daarover ook enkele vragen stellen.

Op een bepaald ogenblik, in juli 2001, heeft de Vlaamse overheid gezegd dat gemeenten die willen investeren in waterzuivering, 100 percent van de kosten gesubsidieerd kunnen krijgen indien ze gescheiden rioleringsystemen aanleggen. Op dit ogenblik hebben 56 gemeenten dossiers ingediend. Alleen al mijn gemeente diende 2 dossiers in waarvan het investeringsbedrag in totaal meer dan 200 miljoen frank bedraagt. Die 56 dossiers zijn ge-

blokkeerd door een tekort aan middelen. Ik hoop dat dit probleem snel wordt opgelost. Dossiers die dateren van juni 2002, zijn vandaag nog niet goedgekeurd. Maatregelen die ervoor zorgen dat er 100 percent kan worden gesubsidieerd, moeten dus ook budgettair kunnen worden ingevuld.

Welke budgettaire effecten zal de liberalisering van de energiemarkt op de steden en de gemeenten hebben? Vlaanderen heeft ervoor gekozen om het snelst te zijn en het goede voorbeeld te geven. In onze regio zal de liberalisering dan ook worden doorgevoerd op 1 juli 2003. Vanaf dan moet de energiemarkt volledig vrij zijn.

Deskundigen bezorgden me vorige week cijfers die aantonen dat de liberalisering de Belgische steden en gemeenten in het totaal ongeveer 350 miljoen euro extra zal kosten. Die financiële gevolgen zullen het zwaarst wegen op Vlaanderen, omdat we sneller zullen liberaliseren dan Brussel en Wallonië. De gemengde intercommunales moeten bovendien 70 percent van de middelen verwerven, wat een heel ingewikkelde discussie over aandelen tot gevolg heeft. Er moet daarbij nog eens 446 miljoen euro voor elektriciteit en 350 miljoen euro voor gas worden gefinancierd tegen ten laatste 2006. Dat zal een financiële ramp zonder voorgaande betekenen voor de gemeenten.

Wie maatregelen neemt, zou dus ook de financiële effecten daarvan op de steden en de gemeenten moeten bepalen. Daarom heb ik verwezen naar het concept van het gemeentelijk effectenrapport.

Mijnheer de minister-president, hoe staat de Vlaamse regering tegenover een doorlichting van de Vlaamse verkiezingsprogramma's? Ondertussen is er reeds een gedragscode voor Vlaamse ministers opgesteld. Zal ze van toepassing zijn tijdens de sperperiode voor de Vlaamse verkiezingen? In hoeverre zal ze afdwingbaar zijn? Hoeveel gemeentelijke effectenrapporten heeft de Vlaamse regering reeds gemaakt tijdens deze legislatuur? Is het mogelijk me daar een overzicht van te geven? Zijn die rapporten ook beschikbaar voor de parlementsleden?

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik ben ook altijd een voorstander geweest van het laten becijferen van verkiezingsprogramma's. Verkiezingen gebeuren dan meer op basis van inhoud dan op basis van slogans. Ons groot voorbeeld in dat verband is Nederland, waar het Planbureau de verkiezingsprogramma's doorlicht.

Denys

Tijdens de Nederlandse verkiezingen van 2002 werd deze aanpak echter geklasseerd als Hollandse rekenkunde en Hollandse regententaal. De aanpak bleek niets meer te maken te hebben met wat mensen van een verkiezingsstrijd verwachten. Veel mensen haken af wanneer er te gedetailleerd over cijfers wordt gesproken. In Nederland is gebleken dat het beter is om met enkele duidelijke en krachtige stellingen voor de dag te komen in plaats van alles te becijferen.

De huidige minister-president van Nederland, de heer Balkenende, stapt af van de grote en becijferde verkiezingsprogramma's. Hij wil een beknopt regeerakkoord op een A4-blad, waarin zeer kort de grote principes en grote inhoudelijke standpunten staan.

Een te detaillistische benadering kan dus voor gevolg hebben dat de mensen afhaken. Ik wil daarvoor waarschuwen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Dat A4'tje van de heer Denys had betrekking op het regeerakkoord en niet op het programma. Het programma bestond uit tien punten en was gebaseerd op een lijvig document.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer De Roo heeft verschillende thema's aangekaart. De samenhang ertussen is me niet onmiddellijk duidelijk.

De vragen in verband met de gedragscode zijn ondertussen gedeeltelijk vragen zonder voorwerp geworden. De doorlichting van de Vlaamse verkiezingsprogramma's noopt me tot het geven van een tamelijk administratief antwoord. Ik heb immers contact met mijn administratie opgenomen om na te gaan in hoeverre ze beschikt over de nodige deskundigheid en methodologie om een dergelijke oefening tot een goed einde te brengen. De vraag is zeker relevant, en in de context van de duurzame ontwikkeling is het belangrijk dat we kunnen vooruitblikken. Op die manier kunnen we het hele beleid op een integrale manier benaderen.

Impactanalyses vergen bijzondere kennis en kunde, zeker als het gaat om een combinatie van

meetbare en moeilijk meetbare effecten. Er bestaan geen pasklare methodes voor en om een correcte inschatting te kunnen maken, moeten de onderzoekers een goed inzicht hebben in de oorzaken en de gevolgen. In verband met de milieubeleidsplanning worden er al impactanalyses gemaakt. Het gaat dan echter om één invalshoek en dus niet om een globale inschatting.

In een aantal gevallen zal het dus gaan om gissingen, die dan nog eens in scenario's moeten worden uitgewerkt. Bovendien gaat het bij politieke programma's om zeer uiteenlopende materies. Dat veronderstelt onderzoekscapaciteiten op elk van de verschillende domeinen. Daarnaast moet er een horizontale integratie gebeuren van de verschillende dimensies. Dat zou dan een enorme matrix genereren waarvoor binnen de onderzoekswereld en binnen de administratie op dit ogenblik niet voldoende capaciteit aanwezig is.

Wat alles ook bemoeilijkt, is de vaagheid van de voorstellen en het feit dat specifieke gevolgen pas duidelijk in te schatten zijn als er meer duidelijkheid wordt verschaft over doelgroep, territorium en middelen. Verkiezingsprogramma's blijven vaak nogal vaag in dat verband. In deze fase van de beleidsvorming zou men te veel energie moeten gebruiken voor zeer vage veralgemeende uitspraken over mogelijke impact. De tijd is ook te kort om deze gigantische matrix, die nodig is voor een groot aantal partijen, klaar te krijgen.

Onze administratie Planning en Statistiek is in haar huidige bestaande nog naar aantal – op dit ogenblik 28 personeelsleden – noch naar competenties in staat om zo'n opdracht aan te pakken. Ze is momenteel belast met de coördinatie van de regionale statistiek- en beleidsopvolging aan de hand van de zogenaamde indicatoren. De toekomstige studiedienst en stafdienst van de Vlaamse regering maakt het voorwerp uit van het beter bestuurlijk beleid. Die studiedienst en die stafdienst zullen in hun opstartfase daar nog niet toe in staat zijn.

De gezochte competente krachten zullen begin 2004 dus nog niet allemaal in dienst zijn, laat staan dat ze gestructureerd en ingewerkt zullen zijn. Uw vraag of het mogelijk zal zijn in eigen regie of in eigen dienst die analyse te maken met het oog op de Vlaamse verkiezingen van 2004, moet ik dan ook negatief beantwoorden.

Dit wil echter zeker niet zeggen dat dit zo moet blijven. Ik blijf het ook een interessant perspectief vinden. Voor de toekomst zullen we daar meer oog voor moeten hebben. Er moet een middenweg ge-

Dewael

vonden worden tussen datgene wat de heer Denys zegt en datgene wat zou kunnen leiden tot het tot achter de komma becijferen van het wat en hoe.

Het is goed om debatten te voeren op basis van algemene principes. Men moet het publiek inderdaad mee hebben. Men moet echter wel weten dat de geformuleerde principes effectief haalbaar en betaalbaar zullen zijn. Het grote publiek verwacht immers ook wel dat 'sérieux' van ernstige politieke partijen.

Inzake de deontologische gedragscode van de Vlaamse ministers heb ik u daarnet al laten verstaan dat die vraag eigenlijk deels zonder voorwerp is, omdat we die al op 28 februari hebben goedgekeurd. Het gaat om de externe communicatie van de leden van de Vlaamse regering tijdens de sperperiode tot 18 mei 2003. De leden van de Vlaamse regering engageren zich ertoe om tijdens die sperperiode eigenlijk zelfs striktere regels na te leven dan op federaal niveau. Die code geeft haarfijn aan welke communicatie-initiatieven wel en welke niet aanvaardbaar zijn.

Het spreekt vanzelf dat dit ook van toepassing is met het oog op de verkiezingen van 2004. Hier hebben we alleen maar een bepaalde stap willen zetten. Ook in afwachting van de oprichting van eigen controle-instanties willen we duidelijk zeggen: 'Dit is onze code die we zullen naleven.' Wanneer leden van de Vlaamse regering deelnemen aan de federale verkiezingen, zou het niet opgaan om te zeggen dat ze volledig vrij zijn. Ze hanteren dus een aantal regels inzake overheidscommunicatie.

U kent die voorbeelden. Het gaat onder meer om de periodieken die administraties uitgeven en die bijvoorbeeld ministers willen interviewen en dergelijke meer. Dat moet allemaal gebeuren volgens een aantal strikte regels. Ik zal ze u niet allemaal opsommen.

De bedoeling moet uiteraard zijn dat dit in de toekomst wordt aangehouden. De uiteindelijke bedoeling is natuurlijk om te komen tot een eigen controle-instantie. Destijds hebben we immers met recht en reden gezegd dat we als leden van het Vlaams Parlement en als leden van de Vlaamse regering niet onderhevig waren aan de federale controle-instanties.

Dan is er het fameuze gemeentelijke-effectenrapport. Mijnheer De Roo, er is een omzendbrief van 18 mei 2001, waarin eigenlijk ook een methodiek is

vastgelegd die de financiële gevolgen van de beslissing van de Vlaamse regering voor de lokale besturen in kaart moet brengen. Wat staat daar concreet in? De begeleidende nota's aan de Vlaamse regering, waarin een voorstel van beslissing wordt geformuleerd, moeten altijd een afzonderlijk punt bevatten met als benaming 'weerslag van het voorstel op de lokale besturen'.

Dat is dus eigenlijk een systematiek die we volgen. In elke nota waarin een punt voor de Vlaamse regering geagendeerd wordt, staat altijd de rubriek 'weerslag van het voorstel op de lokale besturen' vermeld. In die rubriek wordt altijd zo nauwkeurig mogelijk een beschrijving en een becijfering gegeven van de weerslag op de gemeenten, de OCMW's, de intercommunales of de provincies. Een nota komt eigenlijk pas voor agendering in aanmerking op voorwaarde dat die lokale-effectenrapportering op een ernstige wijze is gebeurd. De Inspectie van Financiën moet dus telkens nagaan of elke nota aan de Vlaamse regering een weerslag heeft op het beleid of op de financiën van de lokale besturen, en zo ja, of de nota melding maakt van die beschrijving.

In zijn vergadering van 13 mei 2002 heeft het politiek coördinatieteam van het kerntakendebat aan de Inspectie van Financiën gevraagd een kwalitatieve en kwantitatieve analyse te maken met betrekking tot de naleving van die omzendbrief. Het rapport van de Inspectie van 3 oktober van vorig jaar geeft de volgende cijfers. In de periode van 1 oktober 2001 tot 31 juli 2002 werden 715 dossiers bij de Vlaamse regering ingeleid die door de inspectie werden geadviseerd. Van deze 715 dossiers waren er 540 die de paragraaf 'weerslag op de lokale besturen' bevatten. Dat is dus 75 percent van het totale aantal voorgelegde dossiers waarin die paragraaf werd vermeld.

Ter aanvulling van dit rapport van de Inspectie van Financiën voor het jaar 2003 zijn er dan de volgende cijfers die gebaseerd zijn op de gegevens van het secretariaat van de Vlaamse regering. Van de 310 dossiers die sinds 1 januari voor beslissing werden voorgelegd aan de Vlaamse regering, bevatten er 289 een paragraaf 'weerslag op de lokale besturen'. Dat is dus 94 percent. Ik spreek niet over het feit of ze een effect hadden op de financiën, maar wel op de discipline waarmee die aangelegenheid wordt onderzocht. Van 75 percent in de eerste periode is dat percentage opgelopen tot 94 percent voor de laatst onderzochte periode. Ik denk dat we ook in die richting moeten voort werken.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor dit uitgebreide antwoord. In verband met de doorlichting van de verkiezingsprogramma's – ook voor Vlaamse verkiezingen – stel ik vast dat het idee interessant blijft, maar dat er toch een aantal praktische moeilijkheden zijn om het in concreto te gaan uitvoeren. Het idee is dus nog niet rijp genoeg.

Inzake de deontologische gedragscode denk ik dat we er tevreden mee kunnen zijn dat dit effectief zal worden toegepast. De afdwingbaarheid blijft natuurlijk een probleem, dat misschien ter discussie kan worden gebracht op het moment dat het decreetsinitiatief ter sprake komt.

In verband met de gemeentelijke-effectenrapporten moet ik toegeven dat ik enigszins verrast ben dat dit inderdaad zo uitgebreid wordt opgevolgd. Het zou me wel interesseren om bepaalde dossiers ook effectief in te kijken. Wat had men vooropgesteld als zijnde het effect voor de gemeenten en voor de steden van bepaalde te nemen maatregelen ? Indien we die vraag stellen voor concrete dossiers, dan ga ik ervan uit dat we daar als parlements lid ook inzage in kunnen krijgen : voor de eventuele effecten die werden becijferd, bijvoorbeeld door de Inspectie van Financiën. Ik neem dus aan dat dit beschikbaar is voor de parlementsleden.

Minister-president Patrick Dewael : Uiteraard.

De heer Johan De Roo : Ik dank u.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Christian Verougstraete tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de sms-enquêtes van de Vlaamse overheid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verougstraete tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de sms-enquêtes van de Vlaamse overheid.

De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete : Mijnheer de minister-president, u stelde op 20 februari laatstleden de nieuwe portaalsite van de Vlaamse overheid voor. Een onderdeel hiervan is de zogenaamde

sms-voting, waarbij burgers via sms-berichten kunnen stemmen pro of contra bepaalde ideeën of voorstellen. Ik heb enkele vragen over de werking van dat systeem.

Is het sms-votingsysteem een alternatief voor de invoering van het referendum, dat al meermaals door de Vlaamse ministers werd aangekondigd, maar dat mede door een negatief advies van de Raad van State in het slop lijkt te zitten ? Wie bepaalt welke vragen gesteld worden ? Kunnen de burgers zelf vragen suggereren ? Bestaat hier een procedure voor ? De manier en de toon waarop een vraag gesteld wordt, kan bepalend zijn voor het uiteindelijke resultaat. Wie is verantwoordelijk voor de redactie van de vragen ?

Op welke manier wordt er controle uitgevoerd over het correcte verloop van de 'stemmingen' en de verwerking van de resultaten ? Wat gebeurt er met de resultaten ? Acht u de resultaten van de sms-bevragingen belangrijk genoeg om rekening te houden met eventuele tendensen die zich zouden aftekenen ? Beschouwt u de sms-bevragingen als een beleidsinstrument of is dit systeem opgevat als een gadget zonder meer ?

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Verougstraete, ik zal uw vragen systematisch beantwoorden.

Het systeem is in geen enkel opzicht een alternatief voor een referendum. Het past in een bepaalde evolutie, waarbij een aantal op de rechtstreekse democratie geënte technieken worden toegepast binnen onze representatieve democratie. Er is nu eenmaal een evolutie in de technische mogelijkheden die volgens mij complementair kunnen worden aangewend, maar nooit in de plaats kunnen treden van een referendum. In dit licht moet u de bepaling in het Vlaams regeerakkoord lezen waarin onder de rubriek 'Meer inspraak' wordt gepleit voor de invoering van een referendum. Dit stuit vooralsnog op een aantal grondwettelijke bezwaren. In de verklaring tot herziening van de Grondwet wordt die mogelijkheid wel gecreëerd, althans voor wat gewestelijke volksraadplegingen aangaat.

Wat de vragen betreft die kunnen worden gesteld, moet ik u duidelijk zeggen dat het systeem nog in een proeffase verkeert. In eerste instantie wordt de respons gemeten en het systeem getest. De operationele procedures moeten nog verder worden uitgetekend voor deze applicatie. Voorlopig wordt de

Dewael

eindredactie van de vragen verzorgd door de initiatiefnemers, namelijk het e-governmentteam. De vragen worden onder meer aangereikt vanuit het project Kleurrijk Vlaanderen. Er wordt onderzocht hoe in de toekomst het project kan worden geïntegreerd in de Vlaamse Infolijn en de Vlaamse Dienst voor Overheidscommunicatie. Het is de bedoeling dat de burgers na het afsluiten van de proefperiode op een directe basis vragen kunnen suggereren. In een volgende fase zou de redactie en het beheer het best worden overgedragen naar de Vlaamse Infolijn.

De eerste verantwoordelijke voor de redactie van de vragen is de aanbrengrer die zowel de vraag als de context formuleert. De eindredactie is verantwoordelijk voor eventuele tekstaanpassingen. Die kunnen ook gebeuren op aangeven van de cel Taaladvies.

Aan de inputzijde is er een beperkte controle. Er wordt weliswaar van ieder gsm-toestel slechts één antwoord geregistreerd, maar de identiteit van de deelnemer blijft onbekend. Het is daarom nooit uit te sluiten dat iemand verschillende keren belt met een ander toestel. De verwerking van de antwoorden gebeurt automatisch en de resultaten worden gecodeerd. Het is niet mogelijk om in dit proces in te grijpen.

De resultaten worden gepubliceerd op dezelfde plaats waar de vraag werd bekendgemaakt en in ieder geval op de website www.vlaanderen.be. De betrouwbaarheid van deze data is nog onvoldoende getest, maar zelfs na een testfase is het nog altijd aan te raden de resultaten met de nodige reserves te benaderen, net zoals we dat doen bij marktonderzoek of opiniepeilingen.

In de huidige vorm gaat het niet om een beleidsinstrument. Het is wel een zinvolle manier om het e-governmentprogramma te verrijken met een interactieve applicatie. Waar het bij de Vlaamse Infolijn om éénrichtingsverkeer gaat, is het mogelijk om bij e-government te komen tot een interactief proces. Het systeem dat nu wordt uitgetest, beklemtoont die interactiviteit en dat is mooi meegenomen. Een beleidsinstrument noem ik het echter niet.

De voorzitter : De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Omdat het gaat over een proeffase ben ik ervan overtuigd dat dit initiatief het voorwerp zal uitmaken van een latere evaluatie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Luc Van den Brande tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van de door de federale regering voorgestelde verklaring tot herziening van de Grondwet

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van den Brande tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van de door de federale regering voorgestelde verklaring tot herziening van de Grondwet.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat u en het Bureau hebben ingestemd om deze interpellatie vandaag toe te voegen aan de agenda. Mijnheer de minister-president, men kan natuurlijk opwerpen dat dit een federale aangelegenheid is, maar in de context waarin we nadenken over de toekomstige staatsvorming is het vanzelfsprekend dat men, met de juiste afspraken, de plicht heeft hierover enkele beschouwingen te maken. Bovendien was het uitgangspunt van deze Vlaamse regering dat men voortaan op het federale vlak exact hetzelfde zou zeggen als op het Vlaamse vlak.

Als ik dit als uitgangspunt neem, is het belangrijk, nu de discussie vandaag in de Kamer begint en morgen in de Senaat, dat de volgende week de drie takken van de wetgevende macht eenzelfde lijst moeten neerleggen. Als ik de acht werven bekijk, zoals de premier heeft aangekondigd, 'les huit chantiers', is de vraag welk materiaal er wordt aangedragen en tot welk bouwwerk men wil komen.

Ik wil in enkele punten onze benadering geven en u, mijnheer de minister-president, en via u de Vlaamse regering, vragen of datgene wat voorligt enigszins overeenstemt met de basis van uw eigen regeerprogramma.

Het voorstel van grondwetsherziening zoals het is neergelegd door de regering, is in wezen het logi-

Van den Brande

sche sluitstuk van de paars-groene coalitie die een bijzondere werkwijze heeft gehuldigd. Ik verwijs niet naar de Costa en andere elementen. U kent onze stelling, ze is niet nieuw, maar ze moet worden herhaald : de werkwijze van de Vlaamse regeringsvorming en de opinies over de institutionele veranderingen en vernieuwingen, een dynamisch proces dat moet worden doorgezet, is in wezen een pure afgeleide van wat Franstalig België wenste. De Vlaamse regering is een afgeleide van de federale regering en die is alleen en uitsluitend gestart met Franstalige criteria.

Een eerste belangrijk criterium dat ik in die logica naar voren wil brengen, is dat we opnieuw staan voor de praktijk van de geheime akkoorden. De regering-Verhofstadt is begonnen met een geheim akkoord, met name de financiering van het Frans-talig onderwijs, dat later in de Sint-Elooiswetten is opgenomen. Men is consequent : men begint met geheime akkoorden, waarvan niemand de inhoud kende, tenzij degenen die rond de tafel het geheim akkoord hebben afgesloten, men is er vervolgens mee doorgegaan in de loop van de legislatuur en men eindigt ook met een geheim akkoord.

Een essentieel punt dat totaal afwijkt van onze visie en van de voorstellen tot grondwetsherziening die CD&V heeft neergelegd in Kamer en Senaat, is dat de voorstellen van de regering vertrekken van het open verklaren van artikel 195 van de Grondwet. Dit laat, zonder verdere formele commentaar, toe om alles te doen binnen één legislatuur, niet gebonden door enige regel. Ik wil er geen karikatuur van maken. Toch wens ik mijn bezorgdheid uit te drukken over een aantal fundamentele rechten. Men had kunnen kiezen voor het open verklaren van artikel 195, maar enkel voor bepaalde onderdelen, hoofdstukken, titels van de Grondwet.

Op het vlak van onderwijs hebben we een aantal zaken gerealiseerd via het afsluiten van pacten. We hebben toen gezocht naar een consensus om ervoor te zorgen dat de verschillende filosofische overtuigingen met elkaar konden samenleven.

De simpele, blote openverklaring van artikel 195 doet te kort aan enkele wezenlijke kenmerken van ons land. Het gaat om de omzichtigheid waarmee de Grondwet moet worden hervormd. Als er dan toch wordt gestreefd naar een vereenvoudiging, had men kunnen kiezen voor het Nederlandse model. Daar kunnen artikelen van de Grondwet voor herziening vatbaar worden verklaard en ook worden herzien. Ze worden echter pas uitgewerkt

na de daaropvolgende verkiezing. Dat is heel wat anders dan wat nu voorligt.

Vorige week donderdag nam het kernkabinet een beslissing, geïnspireerd op een aantal standpunten en artikelen die een aantal dagen voordien zijn verschenen. Die werd herbevestigd door de heer Di Rupo op de donderdag volgend op de minister-raad die de verklaring tot grondwetsherziening heeft goedgekeurd. Uit de commentaren op die beslissing van het kernkabinet blijkt dat bovenop de grondwettelijke meerderheid, de voorwaarde van een bijzondere meerderheid werd afgesproken. Dit wil zeggen dat naast de openverklaring met gewone meerderheid en een aanwezigheid van twee derde van de leden, waarvan twee derde zijn goedkeuring moet hechten aan een te wijzigen artikel, er een meerderheid in elke taalgroep moet worden gevonden. Dit betekent dat er naast de eerste waarborg wordt gekozen voor een bijzondere meerderheid. De grondwettelijke voorwaarde wordt gekoppeld aan de voorwaarde van de bijzondere institutionele wetten.

Mijnheer de minister-president, ik verwijs naar de commentaren die voorliggen en een niet onbelangrijk artikel dat een vijftal Franstalige professoren een drietal dagen voor de beslissing in Le Soir hebben gepubliceerd. Het is onaanvaardbaar dat we in een grondwetgevend proces terechtkomen, waarbij de Vlamingen geen enkele mogelijkheid hebben om de juiste zaken op het juiste moment te doen. Er is immers die dubbele dubbele meerderheid.

De verklaring tot grondwetsherziening toont duidelijk de politieke ondergeschiktheid van de Vlaamse overheid ten opzichte van de federale. Er wordt gesproken over acht werven. De kern van de verklaring tot grondwetsherziening is niet meer dan de verdere vertaling van het akkoord van 26 april 2002. Dat akkoord handelt over een aantal kieshervormingen. We kennen ondertussen de commentaar daarop van het Arbitragehof.

Het akkoord van 26 april 2002 vormde een onderdeel van de herziening van de Grondwet. In dat akkoord wordt nadrukkelijk gesproken over het definitief aanpassen van de instellingen aan de federale staatsordening. Mijnheer de minister-president, het is opvallend dat u in het Vlaams Manifest dat u vorig jaar hebt gepubliceerd, uitdrukkelijk het akkoord hebt verdedigd. Ieder zinnig mens gaat ervan uit dat een land zoals het onze onderhevig is aan een dynamisch en continu proces van aanpassing. Dit kan in verschillende richtingen gebeuren. We staan hier echter voor een puur partij-politiek akkoord. Premier Verhofstadt wenste

Van den Brande

enkel grote kiesomschrijvingen, met alle gevolgen vandien. Het Arbitragehof heeft trouwens een aantal mankementen vastgesteld.

Een volgend punt waaruit blijkt dat het Vlaamse belang niet meer meetelt, is het verder versterken van Brussel als derde gewest. Zoals de heer Van Rompuy daarnet heeft gezegd, gaat de verklaring tot grondwetsherziening bovendien totaal voorbij aan de noodzakelijke voorwaarde om het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen. In de vorige periode had men nog kunnen zeggen dat de Grondwet daarvoor niet helemaal moet worden gewijzigd. Na de uitspraak van het Arbitragehof zijn er veel goede redenen om het nodige te doen om zonder discussie, zonder juridisch verhaal tot die splitsing over te gaan via het openstellen van de twee desbetreffende artikelen.

Mijnheer de minister-president, u hebt vorig jaar het concept van de paritair samengestelde Senaat verdedigd. In geen enkele hervorming van de afgelopen 20 tot 30 jaar is hierover een akkoord bereikt. Die paritair samengestelde Senaat zou bovendien een aantal bevoegdheden terugkrijgen. Ik denk daarbij aan de materie van de gemengde verdragen. Deze bevoegdheid wordt nu vrij goed uitgeoefend door de deelstaten.

De Franstaligen hebben aangedrongen op een geheim akkoord. Daarnaast wordt het Vlaams belang totaal ondergeschikt gemaakt aan het Franstalig belang.

Mijnheer de minister-president, uw eigen partij heeft met overtuiging gekozen voor een confederaal model. We kennen de reactie van de heer De Croo hierop. Volgens hem was dit niet ernstig bedoeld. Deze verklaring tot grondwetsherziening reikt geen concept aan om het politiek project van uw en ook mijn partij institutioneel verder vorm te geven. Het is heel opvallend dat u er bij de federale premier niet op hebt aangedrongen om het scharnierartikel om het confederaal model mogelijk te maken – artikel 35 van de Grondwet – voor herziening vatbaar te verklaren. Integendeel, artikel 35, waarin de bevoegdheidstoewijzing is geregeld, moest worden uitgevoerd, maar daar was de jongste jaren geen meerderheid voor te vinden.

Minstens vier of vijf artikelen moesten voor herziening vatbaar worden verklaard om tot een confederaal model te kunnen komen, zelfs één met schakeringen. Artikel 35 moest in zijn geheel voor herziening vatbaar worden verklaard om te realiseren

wat letterlijk in het CD&V-programma staat, en in het VLD-programma is overgeschreven : ‘De twee deelstaten hebben een volledige bevoegdheid ; zij zullen samen uitmaken wat er wordt toegewezen aan de federatie of de toekomstige confederatie.’

Door dit artikel niet voor herziening vatbaar te verklaren, en evenmin de artikelen 1, 2 en 3, door met name het asexueel aangeven van gemeenschappen en gewesten en door niet te spreken van deelstaten, kan op geen enkele wijze nog worden bereikt wat iedereen eigenlijk wil. De federale premier en de andere ministers van de meerderheid hebben helemaal niet gedaan wat was afgesproken op het Vlaamse niveau in het Vlaamse belang.

Onder het mom van politieke vernieuwing en van het aanpassen van de instellingen worden nieuwe institutionele grendels ingevoerd ten behoeve van de Franstaligen. Ik dacht nochtans dat we van die grendels af waren. Ik zet ze op een rij. Er komt een nieuwe absolute grendel op de grondwetsherziening door de dubbele dubbele meerderheid. Het is eigenlijk een driedubbele meerderheid, want een meerderheid in de vierde macht. Ook de paritaire Senaat is een nieuwe grendel, bovenop de reeds bestaande beschermingsmechanismen als de paritaire federale regering en dergelijke. De laatste grendel, zij het niet de minste, is de versterking van Brussel als derde gewest.

Tot mijn grote verbazing wordt voor Brussel zonder meer de constitutieve autonomie voorgesteld, maar is er blijkens de teksten niet voorzien in een verbreding van de constitutieve autonomie voor de deelstaten. De constitutieve autonomie is altijd een eenduidige Vlaamse benadering geweest. Met alle respect voor de eigenheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar het zou niet meer dan evident zijn de constitutieve autonomie alleen toe te kennen aan de twee basisdeelstaten Vlaanderen en Wallonië.

Onder het mom van politieke vernieuwing worden de instellingen aangepast zodat de bevoegdheden van Vlaanderen, met name inzake het buitenlands beleid, opnieuw naar het Belgisch niveau worden overgeheveld. Bijvoorbeeld alle Europese verdragen komen voortaan als gemengde verdragen, wat ze per definitie zijn, in een paritaire Senaat terecht. Dat is een enorme stap achteruit.

U wilde absoluut dat de regionale en de federale verkiezingen opnieuw zouden samenvallen. Dat leidt tot de overdruk waarvoor enkele maanden geleden in het Belang van Limburg is gewaarschuwd. U verheft het politiek benjispelingen niet

Van den Brande

alleen tot een mogelijkheid, u legt het ook grondwettelijk vast. Vanuit democratisch oogpunt is dat een slechte zaak. Het is bovendien een afbouw van wat alle partijen hebben nagestreefd ; denk maar aan de tien punten van de heer Vanvelthoven en het programma dat door de toenmalige Vlaamse Raad naar voren werd geschoven.

De voorliggende verklaring tot herziening van de Grondwet legt een zware hypotheek op de toekomstige ontwikkeling van Vlaanderen en van het Vlaamse belang. Ze is duidelijk in strijd met het Vlaamse regeerakkoord, en met de resoluties van het Vlaams Parlement van maart 1999.

Het is dus eens te meer een gemiste kans dat er geen splitsing van het kiesarrondissement komt, dat de constitutieve autonomie wordt uitgebreid tot Brussel, en dat er geen verdere fiscale autonomie komt, aangezien artikel 170 niet in de verklaring voorkomt. Er is geen sprake van bijvoorbeeld de aanpassing van het Rekenhof en een aantal andere instellingen aan de staatsstructuur. Er is op geen enkele wijze tegemoetgekomen aan het basisprogramma dat dit parlement in 1999 heeft opgesteld, met onder andere tweeledigheid, volledige fiscale autonomie, uitbreiding van de constitutieve autonomie, verhoging van de deelname van Vlaanderen aan de Europese en internationale besluitvorming en vervulling van onze wensen omtrent Brussel-Halle-Vilvoorde.

Mijnheer de minister-president, ik kom tot mijn vragen met betrekking tot de geheime akkoorden die zijn gesloten en de hele procedure voor de openstelling van artikel 195. Hoe is het mogelijk dat u met deze grondwetsherziening aanvaardt dat het Vlaamse niveau volledig ondergeschikt wordt gemaakt aan het federale niveau, en in afgeleide orde dus aan de Franstaligen ? Hoe komt het dat er geen enkel concept zit in de manier waarop u in wezen de toekomstige staatsvorming ziet ? Waarom komt u met deze verklaring over de grondwetsherziening op geen enkele wijze tegemoet aan de vragen en de resoluties van het Vlaams Parlement ?

U zou kunnen antwoorden dat dit een zaak is van het federale niveau, en dat zou ook waar zijn in een ander land, en als er daarover niets zou staan in het Vlaams regeerakkoord, noch in deel 1, noch in deel 2. Dit is opnieuw een bevestiging van het besef dat in brede kringen sterk begint te leven, namelijk dat dit, waar het op het Vlaamse belang aankomt, de slechtste Vlaamse regering ooit is.

Ik betreur dat, want ik dacht dat er mogelijkheden waren om een gezamenlijk standpunt in te nemen. Dit is, net zoals we zien in Antwerpen, pure partijpolitiek, pure VLD-strategie, op de kap van respectievelijk de Vlamingen en de Antwerpenaars. U speelt met het algemeen belang. Dat is jammer. Het bewijst dat alleen de partijpolitiek en de spelletjes van de VLD belangrijk zijn. Van een algemene staatsvorming voor de toekomst ligt u niet wakker.

We zullen dit bestrijden vol overtuiging en met grote kracht. We verwachten dat u ten minste nog een poging doet om een aantal zaken recht te trekken.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is grappig dat de heer Van den Brande zich tot mij richt als VLD-politicus. Als ik in mijn betoog zo dadelijk naar partijen verwijs, dan beschuldigt hij me er onmiddellijk van aan partijpolitiek te doen. En dat mag ik niet doen, want ik moet antwoorden als minister-president van de Vlaamse regering.

Mijnheer Van den Brande, ik neem aan dat u me alleen in die hoedanigheid ondervraagt, en ik beschouw dan ook al uw opmerkingen aan het adres van de VLD als misplaatst. Ik ga er niet op in. Zeker de verwijzing naar de situatie in Antwerpen is beneden alle peil.

Het verbaast me dat deze interpellatie komt op het moment dat het debat in de federale Kamer over dit onderwerp nog moet beginnen. De federale regering zal over ongeveer een kwartier in de commissie de bewuste artikelen en alles wat daarbij komt kijken, toelichten voor de leden van de Kamer. We kunnen er natuurlijk een debat over voeren, maar op dit moment hebben de federale parlementsleden die erover moeten stemmen, zelfs nog geen toelichting gekregen van de regering.

Het ontwerp dat door de regering is goedgekeurd, stelt in totaal 61 artikelen in herziening. In 1995 waren er dat 46, in 1999 22. Ik ben benieuwd wat de vraagsteller, die toen minister-president was, vond van de waarde van de toenmalige herziensverklaring en van het document dat naar het parlement is gegaan, getoetst aan de resoluties van het Vlaams Parlement. Mijnheer Van den Brande, stel uzelf eerst die vraag alvorens de huidige herziening af te schilderen als van generlei waarde.

Dewael

Het voorrecht om de lijst al dan niet goed te keuren en te amenderen, behoort toe aan het federale parlement. We doen daar nu een voorafname op. Op basis van de toelichting kan ik zeggen dat het over een aantal werven gaat. Een eerste reeks artikelen heeft betrekking op de hervorming van het tweekamerstelsel. Dat werd afgesproken in het akkoord van 26 april 2002. Ik wil opmerken dat een verklaring tot grondwetsherziening enkel en alleen artikelen voor herziening vatbaar verklaart. Ik vind het significant dat de vraagsteller niet alleen ingaat op die artikelen, maar ook meteen het resultaat geeft dat zal worden bereikt in de loop van de volgende zittingsperiode. Het is het voorrecht van destituante om op dat ogenblik uit te maken in welke richting en volgens welke modaliteiten een aantal artikelen zullen worden herzien. Wat nu voorligt, is een mogelijkheid tot discussie.

Een tweede werf gaat over een herziening van de termijnen van bijeenkomst en ontbinding van Kamer en Senaat. Een derde reeks heeft betrekking op de versterking van de democratie. Belangrijk hier is dat de gewesten bevoegd kunnen worden om volksraadplegingen te organiseren over aangelegenheden waarvoor ze bevoegd zijn. Ze kunnen de bevoegdheid krijgen om zelf de verkiezing van binnengemeentelijke territoriale organen, zoals districtsraden, te regelen. Een vierde reeks maatregelen heeft te maken met toezicht op het bestuur. Het gaat onder meer over de versterking van het Arbitragehof, dat de benaming van grondwettelijk hof zal krijgen, en over het Rekenhof.

Ten vijfde wordt de mogelijkheid geopend om het Brussels Hoofdstedelijk Gewest constitutieve autonomie toe te kennen. Daarmee wordt het akkoord van 26 april 2002 uitgevoerd. Als sleutel geldt een tweederde meerderheid en een meerderheid in elke taalgroep. Daarnaast worden de raden parlementen. Ten zesde is er de mogelijkheid om de procedure voor herziening van de Grondwet aan te passen. Dat is het ondertussen beruchte artikel 195. Toen enkele Franstaligen hadden geopperd dat het ondenkbaar was om artikel 195 voor herziening vatbaar te verklaren, werd ik hier door dezelfde fractie ondervraagd. Er werd gezegd dat de Franstaligen altijd hun woord breken en de goede verstandhouding werd omschreven als een lege doos. Het artikel zou nooit voor herziening vatbaar worden gesteld. Volgens mij is artikel 195 belangrijk opdat we in de toekomst niet altijd afhankelijk zijn van de politieke bereidheid om de Grondwet te herzien. We moeten via bepaalde methoden de Grondwet op een andere basis kunnen herzien.

België is trouwens een van de weinige landen dat het systeem van artikel 195 nog altijd toepast. Nu artikel 195 toch voor herziening vatbaar is verklaard, tapt CD&V plots uit een ander vaatje. Ik kan niet goed meer volgen.

De zevende werf bevat vijftien artikelen uit de verklaring tot herziening van 1999 die tijdens deze regeerperiode ongewijzigd zijn gebleven. Ik verwijs naar het elektronisch briefgeheim, de afwijkingen op de integrale voorlezing van vonnissen, enzovoort. Tot slot zijn dertien artikelen door verschillende partijen aangedragen. Dat gaat over de bescherming van personen met een handicap, de uitbreiding van de rechten van het kind, enzovoort. Op basis van de mogelijkheden die worden gecreëerd, wordt een modernisering van de Grondwet mogelijk.

Mijnheer Van den Brande, u hebt blijkbaar kennis van een geheim akkoord over artikel 195. Er zou een bijkomende Franstalige grendel worden ingevoerd. Ik weet niet waar u dat haalt. Ik heb er in elk geval geen weet van. De enige afspraak die ik ken, is dat het artikel effectief voor herziening vatbaar wordt verklaard. Er bestaat nog geen afspraak over de wijze waarop artikel 195 uiteindelijk zal worden herzien. Een verklaring tot grondwetsherziening opent de mogelijkheid om een artikel te herzien, maar er wordt nog niet afgesproken hoe. Mijnheer Van den Brande, u zit verlegen met uw vroegere verklaringen waarin u beweerde dat we er nooit in zouden slagen om artikel 195 voor herziening vatbaar te verklaren. Nu komt u af met het feit dat het artikel op een verkeerde manier zal worden herzien. Aan dat spelletje doe ik niet mee !

U laakt het feit dat de artikelen die nodig zijn om het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen, niet in herziening zijn gesteld. Ik heb daar net aan de heer Van Rompuy gezegd dat ik het betreurt dat deze aloude Vlaamse eis niet is ingewilligd. U bent daar destijds niet in geslaagd, en ik vooralsnog ook niet. U betreurt dat er constitutieve autonomie aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan worden toegekend. Dit is echter een uitvoering van het akkoord van 26 april 2002. Ik merk trouwens op dat artikel 195 daar ook deel van uitmaakt. We hebben altijd gezegd dat met het hele politieke akkoord rekening moest worden gehouden. U belicht enkele aspecten. Ik heb aan mijn federale collega de boodschap meegegeven dat artikel 195 substantieel was. Als dat niet voor herziening vatbaar werd gesteld, dan was het ook niet opgegaan om dat met de andere artikelen wel te doen. Dit is nu eenmaal de uitvoering van het hele akkoord.

Dewael

Ik kan de interpellant helemaal niet volgen in zijn stelling dat de verklaring tot grondwetsherziening een institutioneel project voor Vlaanderen onmogelijk maakt. Het zou zelfs een verdere realisatie van het institutionele hoofdstuk van de regeerverklaring hypothekeren. De heer Vande Lanotte heeft duidelijk gemaakt dat de periode voorbij is waarin de Grondwet de hefboom was voor een staatshervorming. Op dit ogenblik kunnen alle essentiële punten worden geregeld via een bijzondere wet. Ik heb het niet over een aantal symboolpunten die u nu naar voren brengt, zoals de discussie over federalisme en confederalisme. Mijnheer de voorzitter, bij de discussie over de Driekoningsnota hebben we het er al uitgebreid over gehad, maar ik wil de hoofdlijnen nog eens herhalen. Ons staatsbestel is een federaal staatsbestel, maar tegelijkertijd is het een federalisme sui generis. Ik zou zeggen dat de federale staat als dusdanig niet bestaat. Er zijn dus eigenlijk evenveel types van federalisme als er federale staten zijn.

Ik zou willen verwijzen naar een aantal vooraanstaande constitutionalistes zoals de heren Alen, Rimanque en Velaers, die in het Belgische staatsverband vele confederale elementen onderkennen. Ze wijzen bijvoorbeeld op de pariteit in de federale ministerraad, op de indeling van de gekozen federale parlementsleden in een Nederlandstalige en een Franstalige taalgroep, op de samenstelling van de hoogste rechtscolleges uit evenveel Nederlandstaligen als Franstaligen, op de verdragsbevoegdheid van de deelgebieden, op de afwezigheid van federaal georganiseerde politieke partijen en op het feitelijk bestaan van twee gescheiden publieke opinies. Ik denk dan ook dat een semantische discussie weinig zinvol is. Waar het om gaat, zijn de bevoegdheden en de middelen waarover de deelstaten beschikken om een beleid te voeren in het belang van de burger. In mijn Driekoningsnota heb ik me daarom gefocust op materies als tewerkstelling, economie, mobiliteit en gezins- en gezondheidszorg. Ik denk dat dat de concrete thema's zijn die de mensen effectief beroeren.

Mijnheer de voorzitter, collega's, om een institutioneel project te realiseren dat Vlaanderen op deze domeinen meer bevoegdheden geeft, is er volgens mij dus zelfs geen grondwetsherziening nodig. Ik zeg het er nog maar even bij in de marge van deze discussie : de basis van het institutionele project wordt mijns inziens gevormd door de homogene bevoegdheidspakketten. Die homogene bevoegdheidspakketten kunnen we zoals gezegd realiseren via wijzigingen van de bijzondere wetten. Ik denk

dat we op die wijze ook gevolg kunnen geven aan de resolutie die het parlement heeft goedgekeurd op 12 februari 2003. Die resolutie stelt dat een verdere staatshervorming gestalte moet krijgen via het komende federale regeerakkoord, waarin niet alleen de krachtlijnen van de verdere stappen worden opgenomen, maar ook garanties opdat die staatshervorming binnen een vastgestelde termijn kan worden gerealiseerd.

Ik betreur dus niet dat we dit debat voeren, al stel ik vast dat dit gebeurt op het ogenblik dat het debat in het federale parlement nog moet worden gestart. Deze kwestie maakt inderdaad deel uit van een belangrijk gedeelte van het regeerakkoord. Het lijkt mij inderdaad vanzelfsprekend dat het Vlaams Parlement hier mee op toekijkt.

De partijpolitieke toon van de interpellant op het einde van zijn interpellatie kan ik niet over mij heen laten gaan. Die toon komt mij des te vreemder voor omdat ik vanuit die hoek regelmatig de kritiek krijg dat ik politieke antwoorden geef op interpellaties. Ik antwoord dan steeds dat ik uiteraard een politicus ben. Ik wil hier echter niet worden aangevallen als VLD'er, en ik wil zeker niet dat in het licht van dit debat wordt verwezen naar Antwerpse toestanden. Die vallen uiteindelijk onder de verantwoordelijkheid van de Antwerpse politici.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Dank u, mijnheer de minister-president. Wat ik zo grappig vind aan u, is dat u eigenlijk een volmaakt sofist bent, die het ene argument door het andere gebruikt. Mijnheer de minister-president, ik denk dat u op geen enkel van de punten een afdoend antwoord hebt gegeven.

Wat de procedure betreft : vandaag start het debat in de kamercommissie en morgen in de senaatscommissie. Volgende week zal het op de agenda van de plenaire vergadering staan. Ik vond dit dan ook het geschikte moment en plaats om deze kwestie te bekijken. Het is echter niet alleen een beetje grappig, wat ik u steeds hoor zeggen, het is zelfs potsierlijk. U zegt namelijk het volgende : we hebben ons regeerakkoord, we hebben onze principes, we hebben onze overtuiging, maar eigenlijk moet daarmee geen rekening worden gehouden.

Mijnheer de minister-president, u moet zich niet enerveren als ik u op het einde van mijn interpellatie ondervraag over uw opdracht en uw verant-

Van den Brande

woordelijkheid als minister-president. Ik heb trouwens uitdrukkelijk gezegd dat ik me tot u richtte als minister-president van de Vlaamse regering, die het standpunt vertolkt van de Vlaamse regering. Ik heb enkel gezegd, en ik zal het nogmaals herhalen, dat, hoewel het uw opdracht is om namens de Vlaamse regering op te treden, u in deze, zoals in zoveel andere zaken, een louter partijpolitieke benadering aanhangt. Het schijnt wat moeilijk te zijn, het is wat vervelend en het is voor een heel pak mensen zelfs onbegrijpelijk dat u hier kennelijk dezelfde strategie volgt als in Antwerpen. Ik zal het nogmaals duidelijk zeggen : de zorgen en de verwachtingen van de Antwerpenaren gaan de VLD waarschijnlijk weinig aan het hart, net zomin als het algemeen Vlaams belang. U handelt vanuit een puur partijpolitieke benadering in plaats van als verantwoordelijke van de Vlaamse regering.

U hebt me dus goed begrepen. Daarom vind ik uw houding een beetje gek en lachwekkend, zoals dat wel meer het geval is.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van den Brande werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.01 uur.*
